

VON TÄNNEN

Nr 2, 2016

von Tänen

Chefredaktör:

Stefan Fridlund

Redaktionsmedlemmar:

Maria Anghel

Helena Hallefjord

Rebecka Häggström

Filip Johannesson

Tobias Wrammerfors

Framsidan:

Filip Johannesson

Baksidan:

Alexandra Sjösten

Korrekturläsare och layotare:

Stefan Fridlund

Vem har ansvaret över tidningens innehåll?

Tryckfrihetsförordningen är en av de bästa sakerna med att bo i Sverige. Genom tryckfrihetsförordningen kan vi granska både staten utan att bli censurerade och vår högskola utan få några repressalier.

Med den här friheten kommer dock ansvaret att vi inte får begå tryckfrihetsbrott. Med tryckfrihetsbrott ingår högförräderi, hets mot folkgrupp och förolämpning. Det sistnämnda betyder att jag inte får förolämpa Daniel eller Jakob, trots att de förtjänar det i och med att de sprider lögn om mig och min oskyldighet.

Om tryckfrihetsbrott skulle ske, är det en enskild person som blir straffad. Om skriften ingår i en tryckt periodisk skrift kan inte författaren till den specifika skriften bli straffad. Nej, den personen som kan bli straffad är en speciellt utsedd person. Normalt sett är den här utsedda personen en ansvarig utgivare. Problemet är bara att von Tänen i laglig mening inte har en ansvarig utgivare.

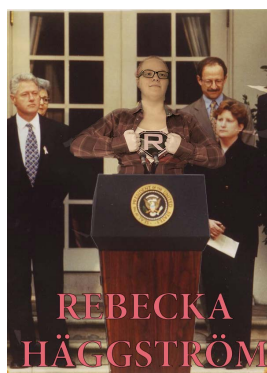
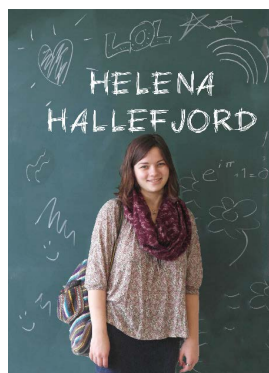
För att en tryckt periodisk skrift ska ha en ansvarig utgivare, måste tidningen ha ett utgivningsbevis från Patent- och registreringsverket. Utgivningsbeviset måste också förnyas varje gång som tidningen får en ny ansvarig utgivare. Eftersom von Tänen inte har ett utgivningsbevis, har tidningen ingen ansvarig utgivare.

Om det inte finns ett utgivningsbevis är det istället tidningens ägare som är ansvarig. Problemet är dock att tidningen inte har någon formell ägare. Det smartaste vore att utse sektionsordföranden som tidningens ägare vid första bästa styrelsemöte, men eftersom vår nuvarande sektionsordförande inte vill ta upp diskussionen fram tills sektionsmötet i höst, saknar tidningen formellt en ägare tills dess. Därmed saknar vi en person som är ansvarig för tidningens innehåll tills hösten.

Vid brist på en ansvarig utgivare eller en ägare, är det utspridaren som är ansvarig för texten, vilket jag tycker är fullt rimligt. Det finns två orsaker till detta. Den första är att det är jag som har sista kontroll över tidningen. Den andra orsaken är att bara skyldiga personer begår tryckfrihetsbrott, och som alla vet är jag alltid oskyldig.

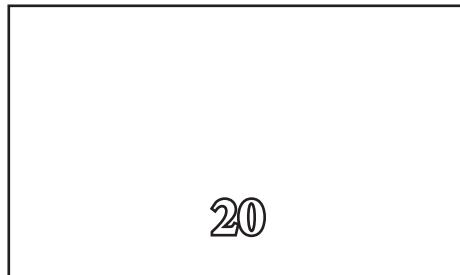
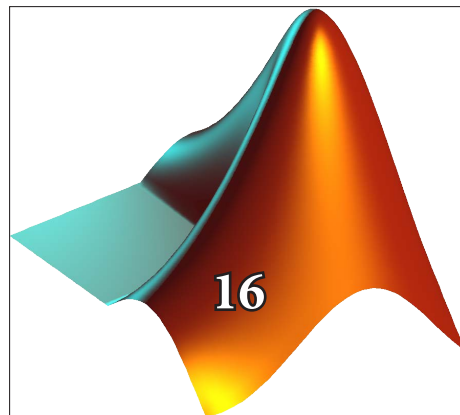
Hälsningar, Stefan Fridlund alias Morbror von Tänen

Redaktionen

Filip Johannesson

- 4 F-sektionen borde skämmas
- 5 Sommar i Lund
- 6 Sommar hemma
- 8 Teknologernas guide till LundaPride
- 10 Nästa stora steg för mänskligheten
- 11 Skriv din CEQ-enkät
- 12 Så skyddar du dig online
- 13 Ombyggnad av Mattehusets hörsalar
- 14 MATLAB – Vår näst bästa vän
- 16 Intervju med Georg Wolgast
- 17 Spenderad Tid
- 18 Någonting gammalt
- 20 Intervju med F-ninjan
- 21 F-sektionens gudomliga förflutna del 4: 90-talet
- 24 Fourier-tävling
- 26 Intervju med Sven Lidin
- 30 Sommarlovets horoskop
- 31 Making of the Møøse
- 33 Appendix: Making of the Moose (lång)

F-sektionen borde skämmas

Av Daniel Jogstad

När jag först började på F-sektionen tog mina faddrar med mig på en rundtur runt campus. Det var många roliga intryck jag fick, inte minst de märkliga monument som vi passerade medan vi blev inskolade i sektionernas kulturarv. De var målade i regnbågens alla färger, och tjocka skikt av avlagrad färg skvallrade om alla förändringar som tiden, och överförfriskade studenter, medfört. Mina faddrar förklarade för mig hur viktigt det var för de olika sektionerna att visa sina framfötter, och om hur den rådande vapenvilan som rådde i början av nollningen snart skulle komma att bytas ut mot en hård kamp i fingermåleriets ädla konst. Snart nog infann jag mig på knä framför vår egen Rubiks kub med händerna dränkta i en substans av 6122 ångström. Detta scenario kom att upprepas flera gånger under min tid som nolla med ett enda mål i sikte - att visa för alla att F är bäst.

Därför är det också till min bestörtning att jag nu under senare läsperioder kommer till ett matematikhus där det första som skådas är en Rubiks kub som står och skäms, utan ett uns orange på kroppen. Faktum är att ju längre ifrån nollningen vi kommer desto mer långvarig blir också den färg på kuben som inte är vår egen. I skrivande stund kan konstateras att under den månad jag studerat vårt monument är det knappt en vecka som kuben har stoltserat vackert orangefärgad. I övriga fall har den varit nedkladdad med toner av gult, grönt, vinröd samt lila.

Tyvärr är det så att villigheten att måla avtar under läsårets gång, och vår kub är inte det enda som blir lidande. Kuben är något som vi passerar varje dag, ett monument för F-sektionens gemenskap och laganda. Att se den nedfläckad av andra sektioner skadar vår kamratskap och är något som jag inte tänker acceptera. Därför säger jag nu; "F-sektionen, tag till vapen!"

Sommar i Lund

Av Helena Hallefjord

Många brukar beskriva Lund som en "spökstad" mellan juni och augusti. Med tanke på att de flesta åker hem under sommaren är detta en ganska rimlig beskrivning. Det går dock att fixa en hyfsad Lundasommar med de resurser som finns, till exempel finns det många möjligheter att vara utomhus och upptäcka Lund och resten av Skåne. Självt brukar jag ha som målsättning att lämna mitt hem minst en gång om dagen, för att inte falla in i fällan att stanna hemma hela dagarna. Jag vill alltid hitta på något nytt.

Cykeln är nyckeln

Cykeln är inte bara det optimala transportmedlet under terminerna, utan även på somrarna. På sommaren är cykeln ett fantastiskt verktyg för träning och transport. Testa att cykla Hardebergspåret (ca 4 mil, går via Dalby och Södra Sandby), och ta en paus vid Tvedörasjön eller Dalby Stenbrott för nästa tips:

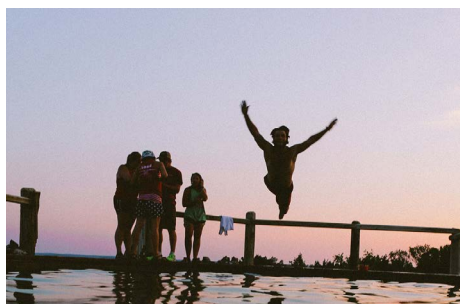
Picknick

Mat är bra. Mat utomhus är bättre. Duka upp mat i Botaniska trädgården, eller köp en pizza och sätt er i Stadsparken. Detta tips kan med fördel kombineras med något annat evenemang, exempelvis kan man kolla upp "Sommarlund" för musik och kultureller aktiviteter i parker och andra ställen i staden.

Festival

Om det gör ont i plånboken att tänka på Bråvalla eller Way out West, kan du ändå ha en grym festivalsommar! De flesta har koll på Malmöfestivalen, men mitt bästa tips är Mossagårdsfestivalen i Veberöd, som är en mysig lantfestival med många lokala band. Vill du ha en annorlunda festivalupplevelse kan du anmäla dig som funktionär och träffa nytt folk medan du jobbar.

Bada

När det är varmt och soligt bör man svalka sig ofta. (Underförstått) Ta dig därför till någon av ovan nämnda badplaster! Eller varför inte till havet? Såväl Lomma Beach som Playa del Skanör är bra ställen att sola och bada. Ta med dina vänner som är kvar i stan och käka massor av glass på stranden!

Karl-Johan Hjertström / CC BY 3.0

Åka tåg

Fick du inte biljett till Trulsstötten? Det är lugnt! Du kan ändå åka runt och uppleva Skåne. Skaffa ett sommarkort på Skånetrafiken och åk runt till alla ställen med konstiga namn som du inte varit på. Vem vet om du upptäcker den mysigaste butiken i Helsingborg, godaste glassen i Simrishamn eller plötsligt råkar befinna dig i Bjuv? Om du inte vill resa fullt så slumpartat så googla innan. Sök exempelvis på "nationalparker i Skåne" och hitta ett nytt favoritställe.

Jorchr / CC BY-SA 3.0

Övrigt

Du som är kvar i Lund över sommaren kan njuta av solskenet och ta dig tid att uppleva nya saker! Till exempel kan du samla ett gäng som också är kvar och göra det bästa av situationen. Det krävs förmodligen lite mer kreativitet än under terminerna, då man bara kan ramla in på någon fest någonstans, men det är klart värt det. Ha en trevlig Lundasommar!

Jorchr / CC BY-SA 3.0

A woman with red hair is smiling and holding a red umbrella with white polka dots. She is wearing a white dress with red floral patterns, a green jacket, and a light blue scarf. She stands on a grassy field. In the background, there is a large archway made of green leaves and red roses. To the left, there is a white tent and other people in the distance. The sky is overcast.

Sommar hemma

Av Rebecka Häggström

Om ni ska åka hem i sommar och inte riktigt vet vad ni ska göra där så kommer här en återgivning på vad jag brukar göra.

Som bakgrund till denna artikel kan det vara värt att nämna att jag kommer från Kalix. För de som vill ha en lite tydligare beskrivning så ligger det i det som radiovädret kallar norra Norrlands kustland. Mitt emellan (nästan i alla fall) Luleå och Haparanda och så långt från allting man kan komma, exempelvis ligger det närmsta H&M:et i Finland och man har närmare till Ryssland än till Stockholm.

Träffa familj och släkt

Det kanske känns lite underförstått, men jag är i alla fall alldeles för dålig på att umgås med min släkt och kan behöva påminnas om det. Så passa på nu när du har det lite enklare att träffa dem, och ta tillvara på all förlorad tid med dem då du varit borta.

Träffa gamla kompisar

Det här är en av mina favoriter under sommaren. Jag har en vän som också brukar spendera sommaren hemma och vi umgås flera gånger i veckan under tiden vi båda är där. En annan vän är bara hemma lite grand, och vi brukar träffas en gång. Sommaren är helt enkelt ett perfekt tillfälle att umgås med gamla gymnasiekompisar och annat löst folk.

Träffa en älg (okej, bara nästan)

Det var bara en ren, och det är inte ens hälften så coolt. Mitt riktiga tips för den här underrubriken är att njuta av de lokala företeelserna. Oavsett om det är midnattssol, en riktigt grym promenadstig, en djup bokskog, eller något helt annat så ta tillvara på det när du är där och har möjligheten. Upplev det som inte finns att uppleva någon annanstans.

Besök gamla smultronställen och hitta nya

Att återupptäcka sin hemort kan vara väldigt roligt. Att besöka platser där du var ofta som liten eller har andra starka minnen kopplade till kan vara väldigt roligt och givande. Att även lyckas upptäcka nya platser med fin natur, spännande lokalhistoria eller andra behag kan vara riktigt roligt. Vill man ha lite hjälp på traven att hitta nya platser så kan man börja geocachea lite, det är lite som en orienteringskattjakt. Cacherna är ofta gömda på platser som är fina eller anmärkningsvärda på andra sätt och kan vara ett bra verktyg för att motivera sig till en upptäcktsfärd.

Gå på marknader

Jag rekommenderar verkligen alla att undersöka det lokala marknadsutbudet och besöka ett par marknader. I alla fall i Norrbotten så är de lokala marknaderna suveräna! Marknader i små avlägsna byar är ofta helt unika i utbudet och det brukar säljas gott om den lokala specialiteten, oavsett om den är hemknypplade sockor eller rökt löja. Marknaden är ofta också årets händelse på orten (tillsammans med julmarknaden) och hela byn brukar vara involverad för att göra det så bra som möjligt. Exempelvis Sangis eller Överkalix marknad slår Kiviks med hästlängder, och jag hade valt dem i första hand tusen gånger om.

Avslutningsvis

Lund börjar faktiskt efter nästan fyra år här känns mer och mer som mitt riktiga hem. Trots det vill jag avsluta med de bevingade orden från Euskefeurat som nog kan applicera på fler än min relation med min hemort: "Det är hit man kommer när man kommer hem". Och om du är ledsen över att du kommer missa något kul var du än befinner dig så kan du trösta dig med en sak, oavsett var du är så kommer det i alla fall att regna på midsommar.

Teknologernas guide till LundaPride

Text: Helena Hallefjord

LundaPride-16 närmar sig med stormsteg. Det blir en färgsprakande Pridefestival med parad, klubb och föreläsningar. von Tänen har träffat tre teknologer som på olika sätt är engagerade i att göra Pride i Lund.

Den 21 maj är det dags för LundaPride, som arrangeras av föreningen Stolt i Lund. LundaPride är relativt nytt, för det startade för två år sedan. Då var det i form av ett evenemang på Stortorget med bland annat tal av Scouterna och musik med reggaebandet Partiet. Förra året var det ännu större, med Pridepark i Lundagård och allmänt härlig festivalstämning. I år hoppas föreningen på en gemytlig tillställning och en ännu större parad.

Det var efter en del strul med sponsring som planen för årets evenemang tog form. I skrivande stund sätts programmet ihop, och när denna tidning släpps kommer vi veta vilka seminarier, tal och föreläsningar man kommer kunna ta del av under LundaPride.

Även Teknologkårens HBTQ-nätverk Proud Tech deltar, både med Pub Proud på onsdag den 18 maj och med ett eget block i paraden. Förutom att servera mat kommer puben även att ha en paneldiskussion på temat HBTQ i Lunds studentliv. Förhoppningen är att många kommer kunna ta del av diskussionen och ställa sina frågor till panelen, samt

att det kommer kunna locka fler till att gå i paraden under Teknologkårens fana. Paraden börjar kl. 17., men redan från kl. 15. kommer man att kunna vara med på overallpicknick i Lundagård.

Några av förra årets succéer återkommer, bland annat poolparty på Högevall och Klubb OUT på Mejeriet. Vill man få till ett fullspäckat schema kan man även äta frukost på Stenkrossen eller sjunga i Domkyrkans spontankör. Det råder alltså ingen brist på saker att göra under dagen.

Frågan man bör ställa sig är dock vilken plats detta engagemang får under resten av året. Det är lätt hänt att föreningar och organisationer satsar allt på denna vecka för att sedan återgå till det normala. Temat för årets Pride är "På väg", och handlar om att syna var någonstans vi är i utvecklingen och att blicka framåt. Därför kommer många av programpunkterna, inklusive paneldiskussionen på Pub Proud, att försöka syna Lund som HBTQ-stad och försöka ta vara på det engagemang som uppenbarligen finns här i staden.

Måns Axelsson, F14

På vilket sätt kommer du vara engagerad under Pride i Lund?

– Jag är vice projektledare och kommer även att ha det högsta ansvar för Prideparaden.

Vad betyder ditt engagemang för dig?

– Jag engagerar mig i detta för att det är ett engagemang som för vårt samhälle framåt. I Lund finns det väldigt få HBTQ-event, och jag tycker det är en viktig del i vårt samhälle. LundaPride kan förhoppningsvis inspirera och starta fler engagemang inom HBTQ, och därmed visa att alla får vara precis som man vill här i Lund.

Vad är du mest taggad på med Pride?

– Paraden så klart! Förra året var vi 4000 personer i paraden, och vi hoppas på ännu större uppslutning nu i år.

Har du en hälsning till von Tjänens läsare?

– Missa inte detta för allt i världen! Jag vill såklart se jättemånga F-are i paraden.

Sara Axelsson, M14.

På vilket sätt kommer du vara engagerad under Pride i Lund?

– Jag är engagerad i Teknologkårens HBTQ-nätverk Proud Tech. Under Prideveckan kommer vi att hålla Pub Proud i Cornelis på onsdagen, samt hålla overallpicknick i Lundagård innan vi går i paraden.

Vad betyder ditt engagemang för dig?

– Jag vill arbeta för att alla ska kunna vara sig själv och känna trygghet i att visa det för andra. Det är därför jag engagerar mig i dom här frågorna på kåren.

Vad är du mest taggad på med Pride?

– Jag ser fram emot att träffa alla som stödjer kampen för allas lika värde, och att representera Teknologkåren utåt. Jag ser också fram emot att träffa alla på overallpicknicken och att många kommer till vår pub!

Har du en hälsning till von Tjänens läsare?

– Du som identifierar dig på något sätt under HBTQ, eller bara vill visa ditt stöd, se till att du engagerar dig! Du kan jobba på vår pub, eller gå på något av alla Pride-event i Lund. Vi ses i paraden!

Charlie Hedhav, S12.

På vilket sätt kommer du vara engagerad under Pride i Lund?

– Jag är kommunikationsansvarig i Stolt i Lunds styrelse! Jag sköter kontakt med en massa olika personer och grupper som är inblandade i bland annat LundaPride.

Vad betyder ditt engagemang för dig?

– Jag har ett väldigt stort intresse för mänskliga rättigheter i allmänhet och HBTQ-frågor i synnerhet. Pride är viktigt dels då det ger signal till omvärlden. Även i Sverige har vi en hel del arbete kvar, något som kanske inte märks. Det kan vara svårt att se andras motvind om en själv har medvind.

Vad är du mest taggad på med Pride?

– Glädjen från alla besökare och stoltheten över att ha varit med att skapa detta projekt. Om vi har förbättrat någon persons tillvaro genom ökad acceptans så allt arbete värt det!

Har du en hälsning till von Tjänens läsare?

– Vi ses i Lundagård den tjugoförsta! Hoppas alla får en lika kul dag som jag.

Nästa stora steg för mänskligheten

Av Lukas Wendt

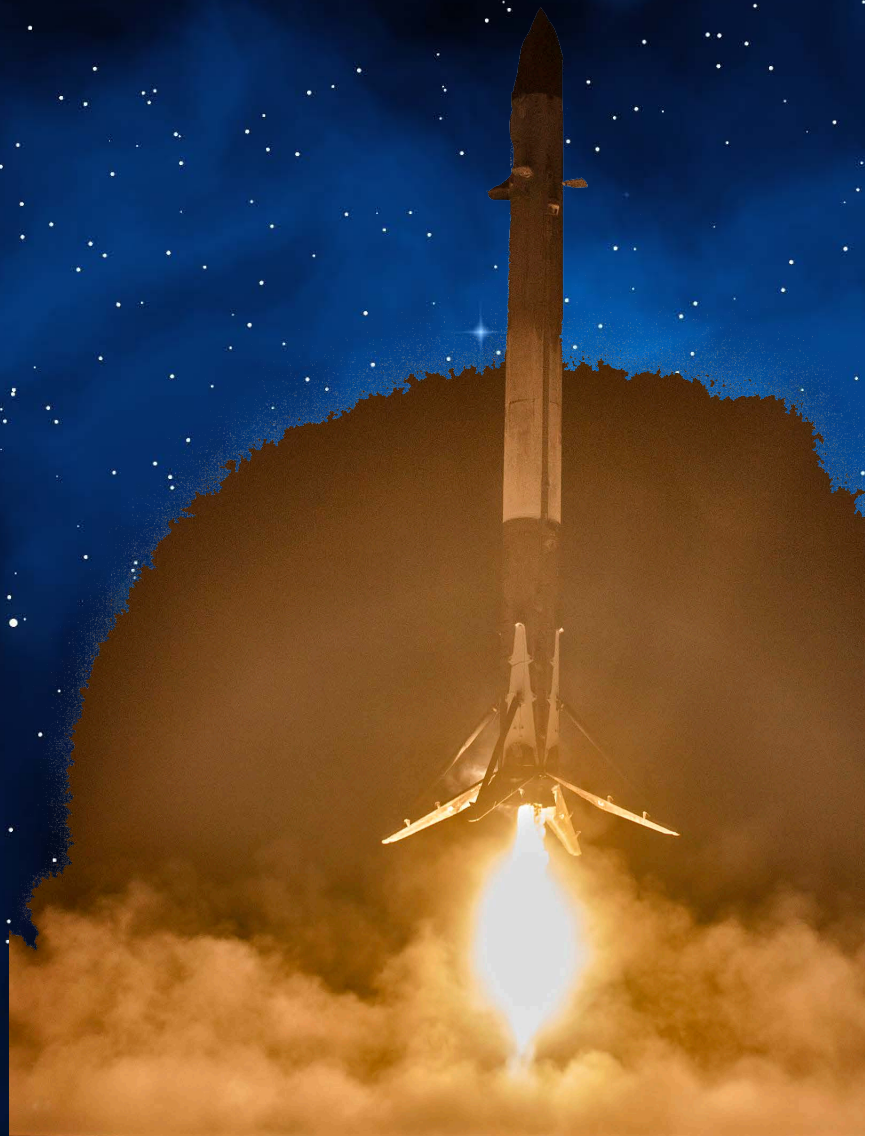
När jag var liten drömde jag om att bli astronaut. Det gjorde säkert de flesta av oss vid något tillfälle, och jag var inte annorlunda. Av pappas whiskyryör byggde jag en Saturn-replika (Apolloprogrammets arbetshäst), och från min australiska grundskola fick jag ett diplom med motiveringen "Lukas has taught us lots of interesting facts about space and Sweden". Intresset för rymden har hållit i sig, och idag är rymden det första jag brukar prata om.

Det är inte bara jag som är intresserad över rymdfarten, för även allmänhetens intresse har fått en uppsving på sistone. Detta märks i inte bara i populärkulturen, utan det märks också genom att industri och entreprenörer tycks återvända sin uppmärksamhet mot stjärnorna. Den långa perioden av antiklimax, som uppstod efter månlandningarna på 60- och 70-talen, håller på att ta slut.

Ett tydligt exempel är från den 8:e april i år, då företaget SpaceX lyckades landa deras 41 meter höga raket på en Pråm i Atlanten. Denna manöver lär ha potential att spara in en stor del av uppskjutningskostnaden, eftersom dyra raketdelar kan återanvändas istället för att bara falla ner i havet. Samtidigt har Blue Origin visat att även deras kastbanefärdsraket, vilka ska ta turister till rymdens gräns och tillbaka, kan landas och återanvändas. Senare i år ska dessutom SpaceX provflyga en raket med större bärkapacitet än någon annan raket som används idag där nästan hela raketen kommer kunna återanvändas.

Idag verkar det alltså vara entreprenörer och företag som driver rymdfartsutvecklingen framåt, istället för de myndigheter och stora försvarsindustrikoncerner som gjorde det tidigare. Det finns en fara med detta, vilket är att rymdfarten kan komma att förvandlas till ett område där den finansiella vinst blir den enda prioriteten. Samma misstag som alltid görs med ny teknik kommer förmodligen även att göras här men utvecklingen just nu är mycket spännande att följa.

Det stora intresset, från många håll, visar ju på hur vår fantasi har väckts till liv igen och även om/när Mars One inte blir en grej så finns det kanske fortfarande en liten chans för oss som fortfarande drömmer. Det kanske inte är för sent även för dig och mig att bli astronauter.

Skriv din CEQ-enkät

Av Alexander Pięta Theofanous

Vad är egentligen de där CEQ-enkäterna som studierådet jämt tjarar på allt och alla att fylla i? Varför tjarar de så evinnerligt egentligen? Vad görs ens med enkäterna? Vi på von Tänen hade inte heller någon aning om detta. Lyckligtvis ställde Alexander Pięta Theofanous, utbildningsbevakningsansvarige på kåren, upp för att reda ut detta.

Upplevelser

Förkortningen CEQ står för Course Experience Questionnaire. Översatt till svenska blir det Kursupplevelseformulär. Dock kallas den ofta för en kursutvärderingsenkät av såväl studenter som lärare.

Att fråga från själva upplevelsedelen, "the experience", är dock inte helt oproblematiskt. Det är problematiskt eftersom det i många fall leder till att en student som fyller i sin CEQ glömmar bort vad själva avsikten med formuläret är.

Avsikten är inte att du som student ska göra en objektiv bedömning huruvida en kursen som helhet utförts bra eller mindre bra. Tvärtom är hela poängen med CEQ att du på ett högst subjektivt sätt ska förmedla hur just du upplevde kursens genomförande.

Din uppfattning, eller upplevelse, är ingen annans än just din. Det är därför det är viktigt att så många som möjligt fyller i sina CEQ.

Timing

Ett jättevanligt "misstag" som många studenter begår är att de väntar tills de fått resultatet på sin tenta innan de fyller i sin CEQ. Den sortens tillvägagångssätt är onödigt och kan till och med leda till mindre kvalificerad statistik då CEQ-svaren sammanställs.

I första anblick kan det påståendet framstå som förvirrande eller felaktigt, men tänk på följande: Tentaresultatet är, med avseende på din upplevelse av kursens genomförande, helt och hållet försumbart. Slutsatsen av huruvida du upplevde föreläsningarna som givande eller laborationerna som relevanta kan du ju dra så fort du lämnar tentaskrivningen.

Du behöver inte veta vilket betyg du får eftersom betyget är baserat på din prestation kombinerat med en examinatorns bedömning. Betygsättningen

har väldigt mycket med kursen att göra med avseende på rättssäkerhet och kvalitetssäkring av din utbildning som helhet. Men ur ett upplevelseperspektiv har betygsättningen ingenting alls att göra med kursens genomförande.

Det tål att upprepas: Kursens genomförande är det som ska beaktas vid ifyllande av CEQ. De värderingar som du gör då du rangordnar påståenden ska spegla dina egna upplevelser och insatser. Om du upplever att resultatet av tentan är orättvist då ska det självklart belysas och tas upp. Men faktum är att CEQ inte är den kanalen som då ska användas. Då ska du hellre vända dig till ditt studieråd, dina kursombud eller självaste kursansvarig.

Studierådets insatser

Har du någon gång suttit och pluggat en sen kväll i Hilbert café och från ingenstans blivit attackerad med uppmaningar om att "fylla i CEQ-enkäten för bövelen"? Du är inte ensam. Det kommer inte att sluta. Studieråden är här för att stanna och ett av deras mål är att få så många studenter som möjligt att fylla i sina CEQ-enkäter.

Men varför är studieråden så benägna att detta sker? Jo eftersom det är studieråden som, var och en på sitt egna sätt, arbetar med fritextsvaren. Varenda svar som inkommer

blir granskat och läst. I vissa, extremt destruktiva eller kränkande, fall så raderas svar. I vissa fall, då den som fyllt i varit kissnödig eller full, rättas stavfel. Dessutom kan studieråden skapa sig en helhetsbedömning av hur en kurs upplevt och med hjälp av "förhandsgranskad data" ge stöd åt de som går på kursutvärderingsmötena.

Det är på kursutvärderingsmötena som studenter, lärare och programledning gemensamt gör en slutgiltig bedömning huruvida kursen varit bra eller dålig. Bedömningen görs i stor, men inte i uteslutande, del baserat på CEQ-resultatet. Bedömningen blir bättre och mer kvalificerad ju mer underlag som finns. Just därför är det viktigt att du alltid fyller i alla dina CEQ-enkäter med konstruktiva fritextsvar.

Glöm inte heller bort: Studieråden har möjlighet att lägga till kursspecifika frågor i CEQ. I dagsläget måste det göras manuellt för varje kursomgång och studieråden kan bara lägga till 3 extra frågor. Men det är ett smart sätt att göra CEQ-enkäten mer kursspecifik. Som nämnt innan så är det inte endast CEQ-svaren som tas i beaktande då kursutvärderingen görs. Just därför behövs studieråd och kursombud som kan förmedla den kritik och de åsikter, upplevelser och önskemål som inte täcks, eller kan utläsas, av CEQ-svaren.

Så skyddar du dig online

Av Stefan Fridlund

Varför ska jag bry mig om din säkerhet och integritet på Internet? Därför att det du gör online har konsekvenser för ditt liv offline. Men jag har ju ingenting att dölja? Jag gör väl ingenting farligt på Internet? Det är inte sant, för vare sig du vill det eller ej har du saker att dölja. Till exempel vill du dölja dina olagliga aktiviteter på Internet. Vi lever i en värld där majoriteten av invånarna utför olaglig nedladdning av verk som skyddas av immaterialrätten, och straffen för detta är ytterst hårda. Du vill inte bli ertappad.

Det handlar dock inte bara om att gömma sig från olagligheter, utan det finns viktigare orsaker till varför du ska tänka på din säkerhet online. Till exempel vill du dölja dina inloggningsuppgifter. Om en hacker kommer åt dina konton kan det påverka ditt liv till det sämre. Det gäller dels om hackern kommer åt ditt Snapchat-konto, eller ditt mailkonto, men hackern kan även komma åt ditt bankkonto.

En annan anledning till att dölja din identitet på Internet är att du har rätt till att surfa fritt utan att bli profilerad. Det finns berättelser om hur kvinnor som köper barnprodukter med kort på amerikanska köpcenter får babyreklam hemskickade till sin brevlåda – de behöver inte ens vara gravida. På samma sätt kan företagen på Internet visa annonser utifrån de webbplatser du har besökt. Det kan till och med gå så långt hemsidornas sökmotorer visar upp olika resultat beroende på vem du är.

Framförallt handlar det dock om att du har rätt att vandra i världen utan att bli kontrollerad av staten. I och med att staten har ökat sin övervakning har de börjat se vartenda medborgare som potentiellt skyldig. Så länge som vi inte bryter några lagar, eller betar oss som skitstövlar, har vi rätt att tycka vad vi vill och skriva vad vi vill.

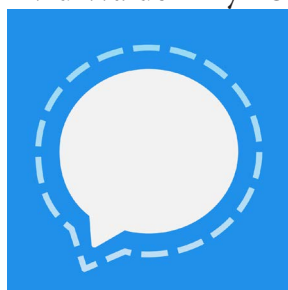
Småtips

Av Stefan Fridlund med Arvid Waldén Myhlback och Magnus Wallgren

Mail

För elektronisk post, även kallat världens sämsta standard, står det inte lika väl till. E-mail är som standard inte krypterat så de flesta skickar sin mail okrypterat. Det finns lösningar så som tjänsten protonmail och standarden pretty good privacy som båda använder kryptering.

SMS/messaging

För meddelandetjänster finns det många alternativ som använder end-to-end-kryptering. Exempel på tjänster är Signal och marknadsledaren WhatsApp. För att det ska vara praktiskt att använda tjänsten måste dina vänner också använda samma app. Därför borde du lägga till oss.

Lösenordshanterare

Det är svårt att ha starka lösenord, men det är otroligt viktigt. Lösenorden måste vara lagom slumpmässiga, och de måste vara unika för varje inloggning. Om du känner att du har svårt att hålla alla 37 lösenord i huvudet, kan du använda en lösenordshanterare som KeePassX eller LastPass.

AdBlock

Reklam

Internetreklam är en fara på Internet. Även om du bara surfar på legitima sidor, finns det alltid en risk att en av annonsterna sprider farlig kod som smittar din dator. Därför borde du skydda dig genom att använda AdBlocks, och då slipper du Youtube-reklam på köpet.

PIA

privateinternetaccess™

IP-blocking

Genom ditt IP-nummer kan vem som helst se både vem du är och vad du gör på Internet. Du kan dock dölja ditt IP-nummer genom att använda antingen VPN eller Tor-projekt.

VPN

Det finns en annan anledning till varför du borde ha en VPN, och den är att du kan logga in på ditt bankkonto på ditt vanliga café. Café använder ofta publika nätverk utan unika lösenord, vilket medför att en ond person kan snappa upp allt du gör. Tack och lov krypterar VPN din anslutning.

Ombyggnad av Mattehusets hörsalar

Av Philip Edenborg

Den 1 juni börjar en ombyggnad av Mattehusets tre hörsalar, vilka kommer förbli stängda under ombyggnaden. Hörsalarna kommer bland annat att byggas om med hänsyn till ny standard angående ventilation och brandsäkerhet. För MH:B och MH:C kommer ombyggnaden ske fram till första november, så salarna förväntas bli användbara igen från och med LP2. MH:A beräknas dock inte vara klar tills 15 januari nästa år.

Ombyggnaden planeras vara så lite av ett störningsmoment som möjligt. Tanken är att det mest bullriga arbetet ska ske under sommaren, och då är det källaren som kommer vara avstängd. Dock kommer arbetet till en viss del förläggas till arbetstid under hösten, både för att bygget ska bli klart i tid och för att kostnaden inte ska skena.

Föreläsningar som annars skulle vara i MH kommer i första hand att förflyttas till Annexet, vilket borde betyda att strömmen av kaffesugna studenter till Hilbert Café inte sinar allt för dramatiskt. Utöver MA kommer V-huset, nu när det äntligen är färdigrenoverat, också kunna användas som buffert under tiden för byggnationen.

Hörsalarna kommer bland annat att byggas om med hänsyn till ny standard

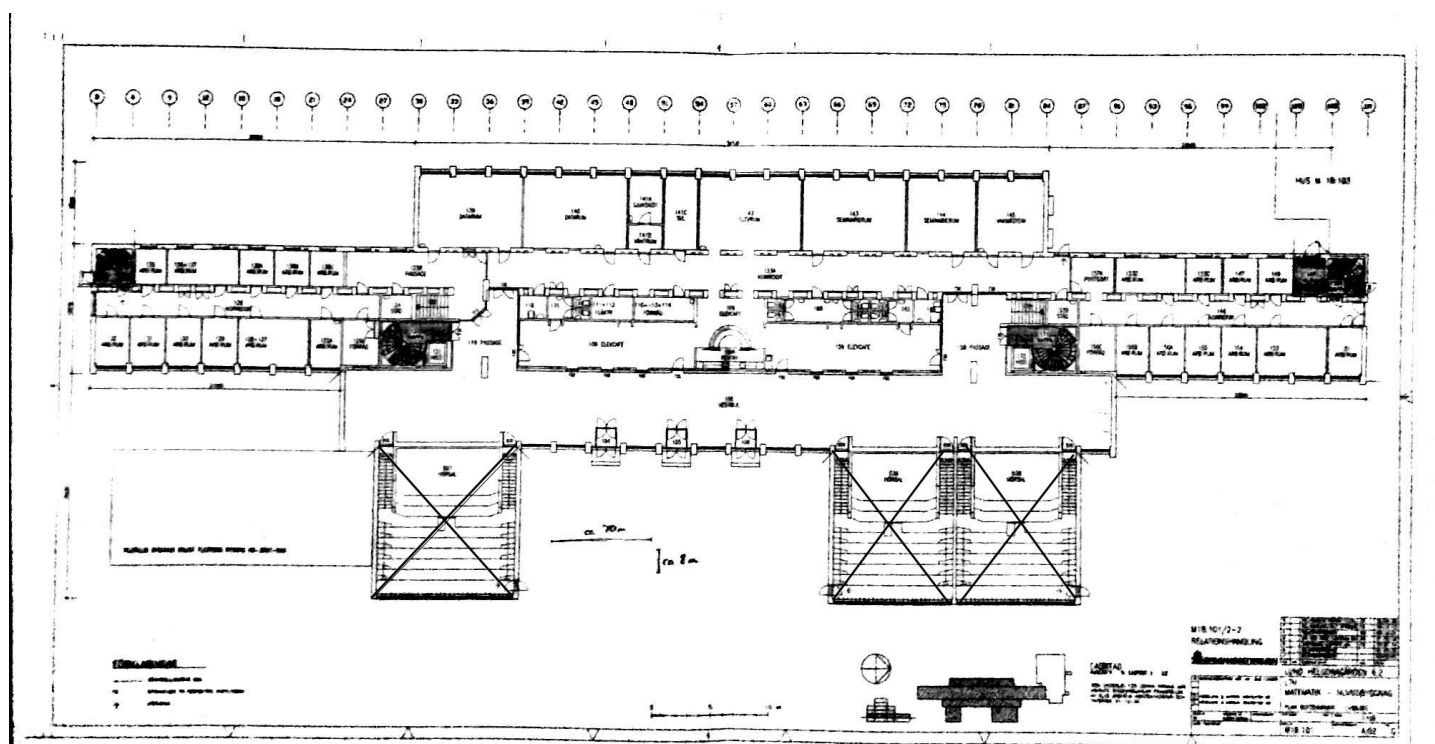
angående ventilation och brandsäkerhet. Gällande ventilationen ställs högre krav på luftflödet i nya lokaler (15 l/s/person) vilket innebär att det behövs helt nya ventilationsaggregat. Installationen av dessa aggregat är en av de mest tidskrävande momenten. Brandsäkerheten ska förbättras i samband med att tillgänglighetsentrén vid plan 0 ses över. Mer konkret innebär det en separat brandcell för rullstolsbundna i samband med entrén.

Hörsalarna kommer också bli allmänt upprustade och teknisk uppgraderade. Peter Jakobsson, som är lokalplanerare på LU Byggnad, kallar den kommande ombyggnationen för "en rejäl ansiktslyftning". Dels kommer de nuvarande el- och datorinstallationerna att uppdateras, dels kommer möjligheterna för stora föreläsning-LAN

bli bättre än någonsin då eluttag kommer installeras vid varannan stol. Detta betyder att vi äntligen kan sitta i ett fullsatt sektionsmöte utan att trixa med förlängningsladdar.

Peter Jakobsson säger också att de nya salarna ska uppfylla ungefär samma standard som de i Annexet, men att de inte kommer vara identiska. Om någon anser att färgen på undervisningstavlan kan vara en "deal breaker" för en föreläsning kan denna någon pusta ut angående MH:A och MH:B i alla fall, för de salarna kommer även i fortsättningen ha en blandning av vita och gröna tavlor. I MH:C är det sagt att en sorts tavla ska finnas, men men det är fortfarande ovisst vilken sorts tavla det blir.

Sammanfattningsvis kan Mattehusets invånare se fram emot att få sköna, moderna hörsalar med mer friskluft per person utan att orsakas allt för mycket obekvämligheter.

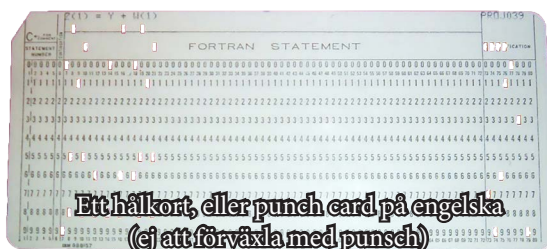
Ritning över Mattehusets entréplan. Märk kryssen över hörsalarna.

MATLAB – vår näst bästa vän

Av Maria Anghel

MATLAB, känt som ”The Language of Technical Computing”, används på många högskolor för att både beräkna vettiga grejer och för att få fram färgglada grafer som ser snygga ut i labbrapporter. I F-sektionen är MATLAB särskilt användbart, och kanske även en aning älskat. Frågan är dock, hur mycket kan du om MATLAB? Inte tillräckligt, säger jag. Därför har jag skrivit den här artikeln: för att du ska lära dig mer om MATLAB än vad du faktiskt ville göra, inklusive roliga fakta och easter eggs.

En gång för länge sedan, innan det fanns Internet och andra roliga saker, använde man sig av programmeringsspråket Fortran för att göra matematiska beräkningar. Den tiden kan kallas för ”den mörka åldern”, eftersom man var tvungen att lära sig programmera med hålkort.

På den tiden var det bara de mest entusiastiska nördarna som valde att ägna sina liv åt programmering. En sådan nörd var Cleve Moler, som var lärare i matematik och datavetenskap. Eftersom han inte pallade att lära sina studenter att programmera i Fortran, ville han hitta på något annat sätt för sina studenter att göra sina roliga matematiska beräkningar av till exempel egenvärden och egenvektorer (för vem gillar inte det?). Den bästa lösningen var att göra vad vilken programmerare som helst skulle göra: att skapa ett nytt programmeringsspråk. Detta hände på slutet av sjuttioalet.

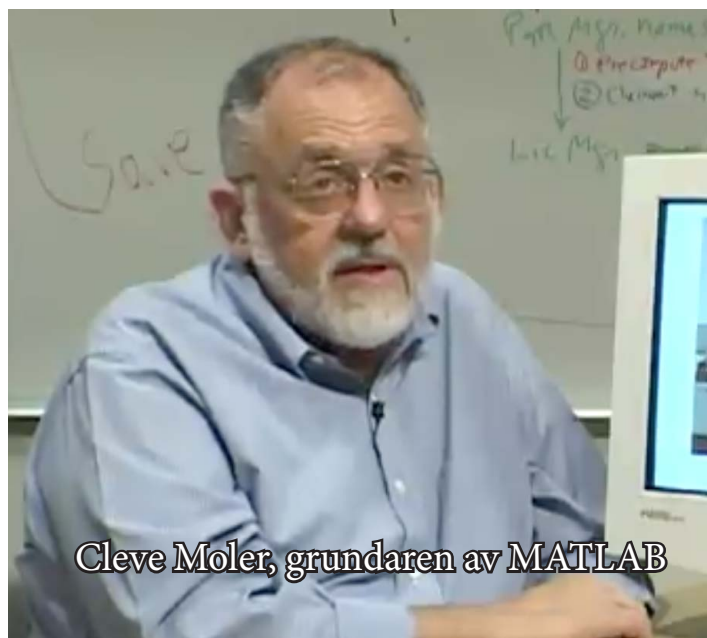
Programmeringsspråket döptes till MATLAB. Det användes mest av blivande numdiffare (studenter inom tillämpad matematik) tills civilingenjören Jack Little fick testa det. Då han insåg hur underbart MATLAB verkligen var, skrev han om det i C tillsammans med Steve Bangert och Moler – för C var ju ett mycket coolare programmeringsspråk än Fortran.

Tillsammans grundade de företaget MathWorks, och de gav ut den första officiella kommersiella versionen av MATLAB. Därmed kunde alla som hade gott om pengar njuta av MATLABs vackra enkelhet. Detta hände 1984. Sedan dess har MATLAB fått en större uppdatering två gånger per år.

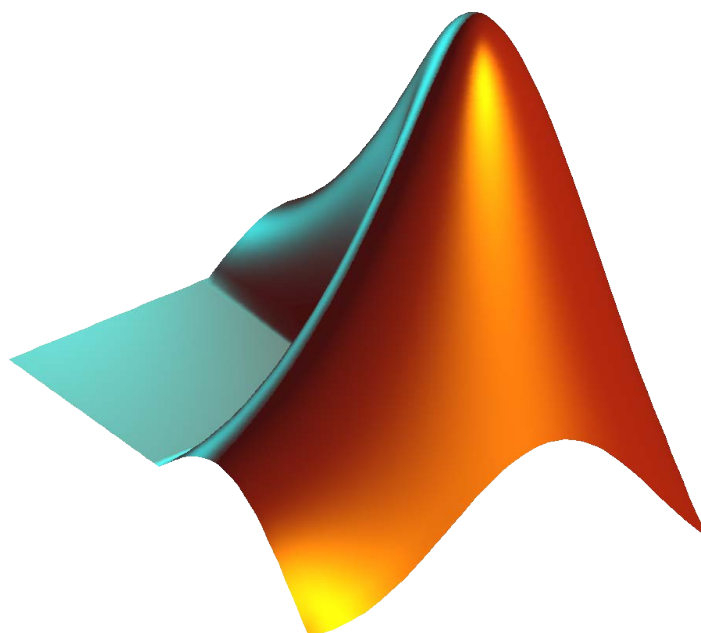
På den tiden var det mest reglertekniker som fick nytta av MATLAB, men populariteten har spridit sig. Numera har MATLAB en miljon användare, vilket gör det lite mindre populärt än Facebook men ganska populärt ändå. MATLAB används nu till numerisk beräkning inom teknik, allmän vetenskap och ekonomi, samt bildbehandling.

Om man inte vill betala för MATLAB eller vill använda ett open source program istället, finns det flera alternativ såsom Scilab, FreeMat, Julia, Python och Sage.

Det mest kända open source alternativet är GNU Octave, som är mer eller mindre en mjukvaruklon av MATLAB men som är mer flexibelt när det gäller språk (här går det faktiskt att använda ++!).

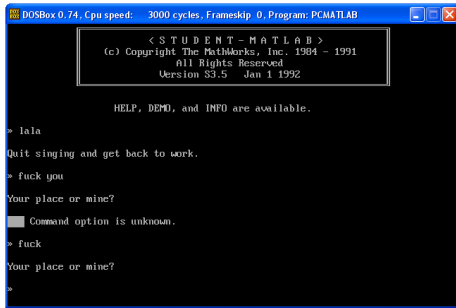

Cleve Moler, grundaren av MATLAB

Påskägg

Alla gillar påskägg. Till och med MATLAB gillar påskägg. Här har vi samlat en del easter eggs som funkar i de flesta nya versioner av MATLAB, och en gammal borttagen sådan (se denna bild).

Då man vill titta på saker

```
>> spy
>> image (detta är en så kallad ste-
ganographic!)
>> penny
```

Då man vill spela saker

```
>> life
>> xpbombs
>> fifteen
```

Då saker inte funkar

```
>> why - kör detta flera gånger
>> why(i), där i är en heltal
>> why are there too many input
arguments?
```

Då allt är kaos

```
>> lorenz
(google efter lorenz attractor)
```

Då man lyssna på musik

```
>> load handel
>> sound(y,Fs)
```

```
>> load train
>> sound(y,Fs)
```

Då man är reglertekniker

```
>> shower
>> step
>> impulse
```

Då man vill beundra MATLABs fina logga

```
>> membrane
>> surf(membrane)
>> logo
```

Roliga fakta man ska kunna om MATLAB

- MATLAB står för **Matrix Laboratory**.
- MATLAB är namnet på en stadsdel i Chittagong, Bangladesh
- Man kan använda andra språk för att skriva MATLAB-program, såsom C, C++, Java, Fortran (varför inte?) och Python.
- MATLAB skrivs i C, C++, Java och MATLAB.
- MATLAB är ett fjärde-generationens programmeringsspråk.
- MATLABs biblioteksfiler som används till matrisberäkningar heter LAPACK (OBS: ingen relation till Laplace).
- Inkompatibilitet med MATLAB i Octave behandlas som en bug.
- MATLABs första order: 10 kopior av MATLAB såldes för \$500 till MIT 1985 (vilket i dagens valuta är \$1143,50)
- Cleve Moler kom på termen ”embarrassingly parallel”.
- MATLABs logga motsvarar första vibrationsmoden av ett L-formad membran som är fastklämd vid kanterna och som styrs av vågekvationen. OBS: kontsys. Detta ska ni kunna!
- MATLAB använder exact rational arithmetic och variable-precision floating-point arithmetic för att beräkna pi.
- MATLAB har 16 siffrors noggrannhet.

MATLAB-dilkt

```
>> MATLAB, dina fina kurvor
>> Nöjer min själ
>> Och ställer universum
>> I en vacker harmoni
```


Felstavad notis

Viste ni att det är unga kvinnor som driver språket framåt?? Det har jorts undersökningar som visar att unga kvinnor lättast förändrar sitt språk och hur de pratar efter miljön omkring dem. Sedan tager det cirka en generation tills språket är helt socialt akcepterat. Detta fermenterar sig i att unga kvinnor lär sig språket av varandra medan män till avseende större del lär sig av sina föräldrar, så det är först när kvinnorna fått barn som de språkliga innovationerna slår igenom på riktigt. Spännande; eller hur?

Intervju med Georg Wolgast

Av Stefan Fridlund

Det är många studenter som tar chansen att studera utomlands. En av dem som tog chansen var Georg Wolgast, som åkte iväg till Schweiz i början av året för att studera där under hela vårterminen. Den 14 april fick vi äntligen chansen att intervju Georg om hur det är att studera i Schweiz.

Vad saknar du mest i Lund?

– Det är inte mycket jag saknar, för det mesta är rätt likt. Det är liknande väder, och staden är lika stor. Jag känner mig som hemma.

Hur skiljer sig föreläsningarna åt?

– De är ganska opersonliga. Jag känner inte att jag får någon koppling till föreläsaren, och allting är väldigt digitalt.

Vad gör du på fritiden?

– Jag sitter hemma och jobbar mycket på skolans café. Jag pluggar också mycket.

Hur länge kommer du att stanna?

– Tills jag saknar Lund för mycket.

När du är tillbaka, vad kommer du göra då?

– Jobba i Hilbert, för jag saknar Hilbert.

Hur ofta får du chansen att prata svenska?

Förvånansvärt ofta, faktiskt.

Varför valde du att studera i Schweiz?

– Det var en riktigt bra skola, och det var också nära hem.

Hur är vädret?

– Det är riktigt likt Sverige, vilket de andra utbytesstudenterna klagar väldigt mycket på. För mig är det dock som vanligt. Jag tycker det är ett bra väder.

Hur funkar det med studentboendet?

– Förvånansvärt stort. Det är lyxigt; jag trodde inte jag skulle få det så bra.

Vad har du för uppfattning av dina medstudenter?

– De är rätt opersonliga. Jag snackar inte så mycket med dem. Jag har bara lite projekt och grupparbeten med dem, annars umgås jag inte så ofta med dem. Jag visste att de skulle vara lite opersonliga, men inte att det skulle gälla på den här nivån.

Hur punktliga är schweizarna?

– De är väldigt punktliga, till skillnad mot mig.

Vilka är de värsta kulturkrockarna?

– De värsta kulturkrockarna var ändå hur lite man träffar folk, till skillnad från hur det är i Lund. Jag umgås inte med dem som jag pluggar med i Schweiz.

Vad är det bästa med Schweiz flagga?

– Att den har ett stort plus.

Har du några avslutande ord?

– Bilden du visade på mig är University of Zürich, vilket inte är den skolan jag går på. Jag går på ETH Zürich.

Spenderad Tid

En novell av Tobias Wrammerfors

0:00:09:52

Sven tittade nervöst på det sakta men stadigt nedräknande digitaluret på hans arm. Han mindes knappt de senaste dagarna, allt hade gått väldigt vilt till.

0:00:08:23

Kön var odrägligt lång och han undrade om han skulle komma fram innan hans tid rann ut. Han kanske inte skulle ha spenderat så mycket tid...för två veckor sedan hade han tjugo år på klockan, men ända sen han fick brevet hade han spenderat vilt.

0:00:06:45

Sven hade alltid levt i avundsjuka av de som tjänade mer tid än de spenderade. Han växte upp bland millenniärsbarn, men själv kom han från en familj som blott gick jämnt ut. Fortfarande en del av den privilegiade eliten som hade präglat jorden sen de Greys forskning utplånade den mesta oplanerade döden. Hans föräldrar hade sett kaoset när jordens befolkning steg kraftigt, men hade lyckats hålla sig bland de få som hade ett jobb bra nog att gå jämnt ut med efter tidsrevolutionen. Pengar var ett minne blott, alla föddes med tvåhundra år att spendera. Få hade mer än femtio kvar när de var redo att börja jobba.

0:00:05:19

Sven mindes berättelser från hans föräldrar om tiden strax innan revolutionen. Det var en kaotisk tid: Jordens befolkning hade inom tjugo år exploderat från 8 till 15 miljarder, och ett tredje världskrig verkade oundvikligen vara på väg att återintroducera människan till döden. Som tur, eller otur beroende på ens synpunkt, hade människan själv återinfört den på ett mer kontrollerat sätt innan det hände.

0:00:04:51

Kön rörde sig blott och Sven blev allt nervösare. Om allt skulle vara förjävets bara på grund av en enda förbaskad kö...det enda som lät honom hålla sin vrede under kontroll var vissheten att om han inte uppförde sig här så skulle han vara ute på gatan med tidstiggarna, med bara några minuter på sitt namn.

0:00:04:12

Han skulle dock inte komma fram. Köen var allt för lång och rörde sig för sakta. Beväpnade vakter höll ett noga öga på kön. Dock var de ej perfekta: i ett ögonblick då det såg ut som vakterna inte tittade åt hans håll slank han genom köslingan och jobbade sig framåt.

0:00:03:24

Ett tag lyckades han, men nu stod han bakom en stor, biffig man som enkelt hade sträckt fram armen för att hindra framfarten och givit Sven en sur blick. Kanske var han nu dock långt fram nog...

0:00:02:28

Kön saktade sig ännu mera, och Sven skakade med rädsla. Om de inte skyndade sig skulle han falla där han stod...varför kunde det inte ha funnits mer plats på Jorden? Varför hade han spenderat hela fem år på en lyxkryssning till Mars veckan innan?

0:00:01:59

Han försökte förgäves tränga sig förbi mannen framför igen, mer och mer panikslagen. Mannen verkade bli allt mer irriterad, och slutligen vände sig om mot Sven med ett argt ansiktsuttryck.

0:00:01:43

Sven blickade panikslaget tillbaka mot mannen och pekade på hans arm-ur. Mannens vrede blev till förvånad förståelse, och han klev åt sidan. Med en suck av lättnad rusade Sven förbi mot den främre delen av kön.

0:00:00:37

Äntligen! Sven nästan rusade fram till panelen och höll fram sitt arm-ur. Med ett klick och ett konstigt susande ljud släppte armbandets taget för första gången i hans liv. Med en suck av lättjad klev han på farkosten som väntade.

0:00:00:00

Resan till Kepler 442b skulle ta tvåtusen år. Men det gjorde inget: kolonister har oändligt med tid.

Någonting gammalt

Saker som fanns innan du föddes

Av Maria Anghel

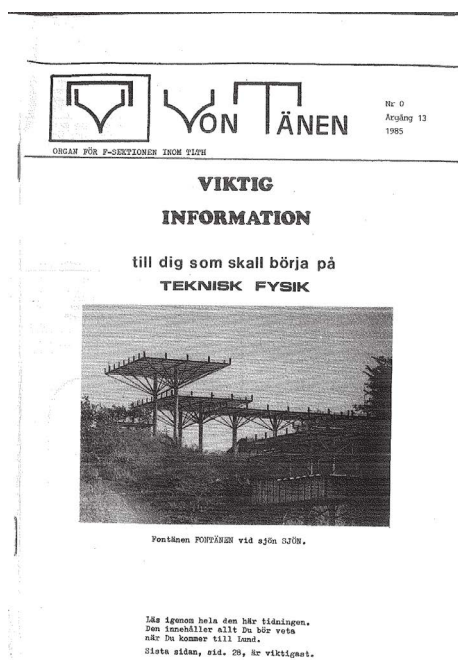
F-sektionen har funnits i över 50 år – det är ju den äldsta sektionen som finns på LTH. Men hur var livet på **F**-sektionen förr? Under många år har delar av det förflutna samlats och arkiverats så att framtida teknologer får blicka tillbaka i pseudonostalgi. Här får man se lite av det som finns i **F**-sektionens arkiv.

von Tänen

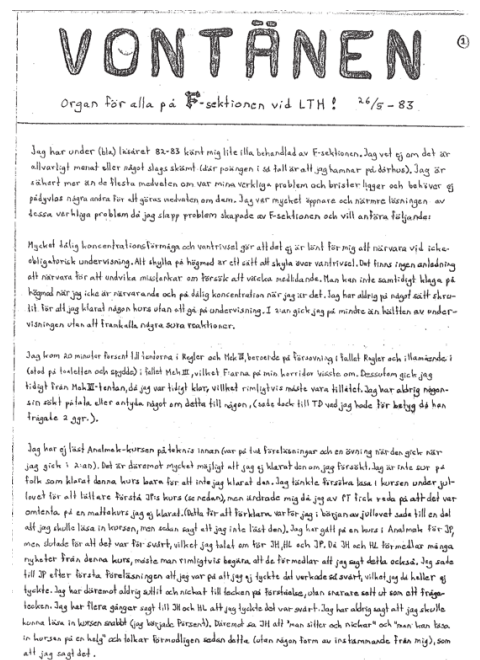
von Tänen startades 1973 av någon blivande journalist och har givits ut regelbundet sedan dess. Det finns gott om arkiverade utgåvor, i varierande storlekar och kvalitéer, de flesta med felstavat namn. Här får vi se hur von Tänen såg ut förr.

Första utgåvan av von Tänen. Observera rättstavningen av tidningens namn samt fin logga.

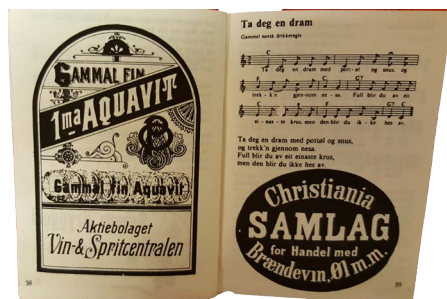
Standardutseende från dåtiden då tidningen gavs ut regelbundet och i stor upplaga. Tyvärr är namnet felstavat.

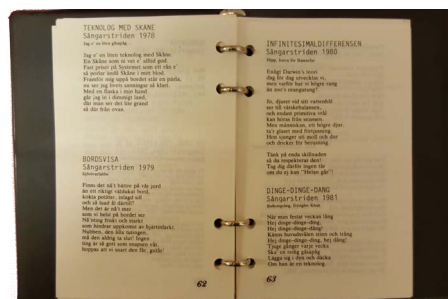
En särskilt intressant utgåva från 1983, skriven av en anonym F:are som kände sig misstolkad av **F**-sektionen.

Sång och sång

Gillar du sång? Arkivet har sångböcker med anor från 1967, samt tiotals inspelningar av Sångarstriden. Med klassiker såsom 'Vil i ta denne snaps--?' och 'Varför skola människor suppa?' kan man uppleva en gammaldags sittningskänsla som möjligtvis syftar på skoltidsberusning. Alkoholreklam hittas fruktansvärt lätt i dessa gamla upplagor av **F**-sektionens kända och kära sångboken.

Tycker du om dansk øl? Eller föredrar du Gammal fin Aquavit? Oavsett kan du ta dig en sån med pottøl och snus.

Vill man verkligen lära känna dåtiden är det väsentligt att kunna gamla Sångarstridslåtar.

F-sektionens Sångarstridsinspelningar från 80- och 90-talet i VHS-format.

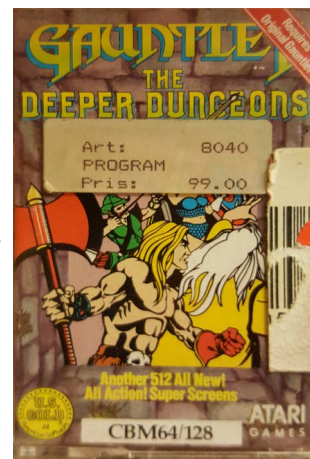
Fritidssysselsättning på spel

Vad gör man på sin fritid? Idag finns det spel. I dåtiden fanns det spel. I arkivet kan man hitta datorspel såsom Lord of the Rings och Dungeons and Dragons (det finns mycket Dungeons and Dragons). För att underlätta spelandet ingår även gamla joystickar.

T.V. Gillar du Dungeons and Dragons? Bra! Då kan du spela Heroes of the Lance från 1988. Är möjligtvis ej kompatibelt med Windows 8.

T.H. Ytterligare ett exempel på spel som innehåller ordet "Dungeons", dock i kassettformat.

Gammaldagsphotoshop – det ser man!

Arkivets hyllor dekorerar av massa fotoalbum och affischer. Bästa sättet att minnas det förflutna är väl att minnas de mest minnesvärda händelserna. 'Att blicka tillbaka' kan då uppfattas pseudobokstavligt.

T.U. Gammaldagsphotoshop feat. höstfest och Sångarstriden. Jag tycker om urklippseffekten.

T.H. F-Nollegasquen -88. Alla får vara med – även icketeknologflickor. Undrar dock vad likabehandlingsutskottet skulle säga om köns- och programsdiskriminering.

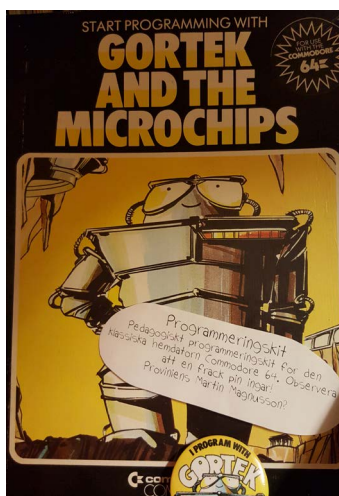

Va fan

Arkivet är guldgruva av konstiga saker som verkar ha dykt upp från ingenstans. Bland annat finns det en sten som användes vid inbrott, fredagen 10:e augusti 2001. De flesta har dock ingen tydlig bakgrundshistoria.

Enligt legenden är detta ett apfoster som reste från Sydamerika (möjligen Brasilien) och dök upp i cafékylen för några år sen. Läskigt nog sjunker vätskenivån med cirka två cm varje år.

Skönlitteratur

Om man hellre vill läsa än spela finns det även böcker. Man kan bläddra genom Akademiska föreningens årsskrifter i timmar – de finns i hur många upplagor som helst. Finns även tysk kurslitteratur ('Was ist eine kurve?') och Shakespeare.

T.V. Lär dig programmering på din nya Commodore 64 med Gortek and the Microchips! Gortek var tydligen dåtidens anka. Frack-pin ingår.

Intervju med F-ninjan

Text och bild: Stefan Fridlund och Jusin Ma

F-ninjan är något av en legend på sektionen. För att fira att det var 17 år sedan F-ninjan dök upp på sektionen tänkte vi ära detta genom den här korta men ändå personliga intervjun. Läs hur F-ninjan delar med sig av sina livserfarenheter, och vilka tankar F-ninjan har om vårt ansvar att ta hand om Jorden. Eller för att citera F-ninjan själv: ”

Ursäkta för kvaliteten på min första fråga, men jag har alltid undrat över detta. Vem skulle vinna i en ärlig strid, du eller en pirat?

–Tro det eller ej, men pirater är faktiskt rätt finurliga typer! Det vet jag, för jag har duellerat med en del kända pirater. Tricket är att slänga en flaska rom i luften till de och säga: “Tänkt snabbt!”. Har vunnit över både Jack Sparrow och självaste piratöverfös-Linus. På ninja då såklart.

Wow, det låter som en jämn strid. Ninjor kommer som bekant från medeltidens Japan. På vilket sätt är ni relaterade till Japans ninjor?

–Det sägs att den första F-ninjan, Sen Sei, var en utbytesstudent från Japan som bemästrade den urgamla konsten Ninjustu. Han var så bra att han blev underkänd på sina laborationer på grund av brist på närvaro, även då han faktiskt var där! Den urgamla konsten har sedan dess gått i arv, och även jag bemästrar tekniken att vara dold.

Att vara ninja låter väldigt manligt,

speciellt med de historiska kopplingarna. På vilka sätt gör ni er mer inkluderande för kvinnor?

–Jag vill påminna om att ordet ninja betyder “dold person”, så det finns inget krav på kön. Förresten, så finns det heller inget som säger att jag är en man.

Jag är imponerad över hur inkluderande ni är.

–Jag blir ganska ofta imponerad på mig själv.

Hur bra form behöver man vara i för att bli en F-ninja?

–Jag kan berätta om min dagliga träningsrutin, följer man den så kan jag definitivt kanske garantera att man kvalificerar till att bli F-ninja: 100 situps; 100 armhävningar; 100 knäböj; 10 km löpning. Gör detta i minst ett år. Det är även viktig att äta 3 måltider om dagen, men det räcker med en banan till frukost.

Vilka är de största fördelarna?

–Som F-ninja har jag den stora förde-

len att kunna vara precis överallt. Jag har inträde till SK, SS och bunkern, m.m. - oftast utan att folk upptäcker mig då, såklart.

Vilka är de största nackdelarna då?

– Det är inte alltid en fördel att vara osynlig... Det blir ensamt många gånger då jag är ute på uppdrag.

Tack för ett ärligt svar. Hur kommer du använda dina egenskaper i framtiden?

– Jag kommer använda min osynlighet till att skrämma alla som glömmer att källsortera på Hilbert café, speciellt dem som glömmer att platta till kartongerna innan de slänger dem!

Wow igen. Jag trodde aldrig att F-ninjan kunde vara en stor miljö-kämpe.

–Man gör vad man kan för vår kära moder Jord!

Vi är nu på slutet av intervjun. Har du några avslutande ord?

–

F-ninjan visar upp sina kulinariska färdigheter

F-sektionens Budomliga

förflutna:

Del 4

90-TALET

Text: Filip Johannesson

90-talet kan ses som en tid av modernisering och förändring.

I jämställdhetens tecken får sektion till slut sin första kvinnliga ordförande! Många sektionsposter som för oss nu är självklara skapas nu och nollningen går mot något vi skulle kunna känna igen oss i idag. Miljö och hållbarhet gör även sitt intåg i både sektionen. Men är alla överens om reformerna? Kommer sektionen återigen att falla i kaos och anarki eller kommer det nya stärka och nära oss som organisation? Läs vidare och se!

Under starten av **1990** började sektionen ana att vissa av deras traditioner var något exkluderade. Till exempel, under utdelningen av nolleuppdragen fick nollorna välja mellan att dricka "en väldigt stark pepparsnaps eller något alkoholfritt som var jävligt äckligt". Nollningen var så hård att en av de av de fyra tjejerna som började på programmet hoppade av.

F-sektionen var vid detta laget den minsta sektionen på skolan. Detta firades genom att sektionen målade ett 40 cm stort märke med texten "eliten är liten" under märkesmålningen.

Under höstterminsmötet valdes en kvinna för första gången i sektionens historia. Det var dock inte alla

tyckte att kvinnlig ordförande var en bra idé, och vissa styrelseledamöter hoppade av sitt uppdrag på grund av detta.

I och med att F-sektionen fick en kvinna som ordförande blev skiftesgasque extra festlig. Till exempel lämnade halva sektionsstyrelsen gasquen i ambulans efter mycket målmedvetet drickande. Sektionen ska dessutom ha blivit skyldiga 7942:- till Kongliga Byggnadsstyrelsen för massiv skadegörelse.

Våren **1991** var det dags att fira sektionens 30-års jubileum. Ivriga av trumfa 25-års jubileets tre nobla gäster, marknadsfördes firandet aggressivt. Hela sex nobelpristagare

deltog i festligheterna, dessa var: Leon M. Lederman, Rudolf L. Mössbauer, Richard E. Taylor, Sheldon L. Glashow, Willis E. Lamb Jr. och Charles H. Townes. De fick en hel dag av föreläsningar tilldelade till sig, vilket följdes av debatter i Annexet.

Jubileet blev en stor men kortlivad succé, för då studenterna återvände till skolan efter firandet visade det sig att det hade varit inbrott! Dörren till det inre produktionsrummet hade blivit uppbruten, och det saknades tusen kronor i kontanter.

Detta år påbörjades den långa processen med att få flytta ner Hilbert café till första våningen i Mattehuset. Även styrelserummet

Nya Hilbertummet

kom att följa med i denna flytt.

Nollningen detta år kom att bli den första då aktiviteterna påbörjades i omtentaveckan efter sommaren. Nollorna fick bland annat att plantera enar formade till sektionssymbolen utanför Mattehuset och sätta upp 30 får på Mattehusets tak till 30-årsjubileumets ära. I slutändan byggdes fåren av trä, och "fårsång" spelades upp för fullföljda illusionen.

Fontänen Fontänen kördes för sista gången, då en dedikerad och kanske något alltför berusad grupp F:are gick ner i pumphuset och satte igång den. Fontänen hann vara igång i en timme innan polisen anlände.

1992 introducerades posten nyckelpiga till caféet. Det diskuterades också huruvida en "tant" skulle hyras in för underlätta caféarbetet, men beslutades att F-sektionen inte behöver tanter!

Under fjulfirandet byggde styrelsen två stycken pepparkaksmodeller av Barsebäcks nya kärnreaktorer, men dessa havererade tämligen omgående!

Cafékylen byggdes i ett rum som enligt universitetets byggnadsenhet var avsedd som studieplats. Den nämnda byggnadsenheten blev dock inte medvetna om ombyggnaden förrän 2010!

Sommaren **1993** investerade caféet

i en Volvo för att underlätta arbetet. Samma år skapades det ikoniska sektionsmärket "Teknisk fysik förändrar världen!"

Höstens mest spektakulära händelse kom att bli att F-sektionen vann regattan.

En numera traditionsenlig nollebussresa anordnades också för första gången, under vilken överföset fick "tugga kalk".

I övrigt präglas året av ganska lågt sektionsdeltagande och framförallt lågt festdeltagande.

Den absolut största händelsen **1994** var färdigställandet av Kårhuset. Den 11 maj stod byggnaden klar, vilket firades med pompa och ståt. För att riktigt förankra gasquesalens koppling till fest göt varje sektion fast en flaska punsch i salens golv

under invigningen.

Lundkarnevalen pågick detta år och hade temat "Berg-och-dal-karneval." F-sektionens tältnöje bestod av ett 4x8 m stort flipperspel med en kula som var lika stor som en fotboll. Detta tältnöje drog in mest pengar av alla tältnöjen under hela karnevalen.

Under hösten instiftades det nu traditionella Hilbert Älgs stipendium, vilket skulle utdelas till de ettor som på ett bra sätt förenat studier med sektionsarbete.

För andra året i rad vann sektionen regattan, både tack vare slagskeppsseglarna, ett fantastiskt bra mutlag och en exploderande badanka!

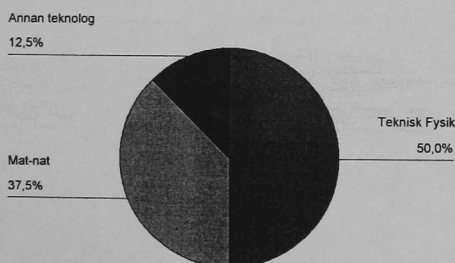
De 104 nollorna som började detta år blev de första som hade sin nollegasque i det sprillans nya kårhuset.

1995 diskuterades det vilt på sektionen huruvida Schrödingers katt skulle tas med som särskild hedersledamot i sektionen. Det blev en sluten votering där alla röstsedlarna lades i svart låda. Eftersom lådan förslöts och skickades till Antarktis utan att röstsedlarna blivit räknade, är katten både en hedersledamot och inte en hedersledamot.

Våren **1996** började caféet utöka sitt utbud med piroger och semlor - dock dömdes semlorna snabbt ut

Specialundersökning tubsockor

Typ av Utbildning hos individer med tubsockor

Ovanstående diagram visar sammansättningen av de speciella människoöden som fö använder tubsockor. Jag tänkte här dra en massa statistiska slutsatser om dessa i sociala förmåga, hjärna, personlig hygien mm. **Jag tvingades dock chockad avb vidare studier då jag till min fasa upptäckte att en av mina nära medarbe tubsockor. Personen själv förnekar att det han har på fötterna är tubsockor. Är överlämnat till psykvården för vidare utredning.**

av styrelsen eftersom de ansågs vara för hårda och torra.

På höstterminsmötet diskuterades det huruvida sektion skulle köpa madrasser för att studenter skulle kunna övernatta på skolan efter långa nätter av studerande eller av festande. Det påpekades dock att varken brandmyndigheten eller Skånevakten skulle gilla eventuella skolövernattare, därmed avlogs förslaget. Istället ombads studenter som inte bodde i Lund att skaffa en poj- eller flickvän som bodde i Lund.

1997 präglades av ett stort miljöintresse i sektionen. Bland annat skulle caféet bli mer miljömedvetet genom att införskaffa ekologiska råvaror. På höstterminsmötet instiftades den nya posten Miljömästare med uppdraget att dels minimera sektionens miljöpåverkan, dels verka för att införa mera miljöaspekter i utbildningen.

På mötet infördes även tillägget i reglementet att ordet "gask" alltid måste stavas "gasque". Dessutom sades det att "så länge det finns älgfrikmärken ska sektionen i största mån möjlig använda sig av sådana"

Fjulen sammanföll detta år med en FETSM, därför beslöts det att bränna två granar för att fira extra mycket!

1998 kom sektionen fram till att

"det var tråkigt" att fira jul i februari och beslöt sig därför att flytta fjulen till hösten istället, vilken i våra dagar verkar ha hittat tillbaka till sina rötter under våren.

Nollningstemat temat detta år medeltiden, ej att förväxla med det kommande ridderliga nollningstemat! Bland cofösen kunde man bland finna riddare, jungfrur och även ett cofös utklätt till döden!

Sektionen verkade dock lite tveksam på sin självbild och det beslöts att en enkät om vad den gemene studenten egentligen tyckte om F-sektionen. Det visade sig dock svårt att enas om vilka frågor som skulle tas med och det ansågs viktigt att banta ner frågorna för att få så sanningsenliga svar så möjligt. Hela

undersökningen slog dock snett då en ingående studie om tubsocks användande kunde fås ur den sammanställda datan, men väldigt lite om sektionens allmänna uppfattning.

Temat för 1999 är nollning var agenttema. Detta år introducerades de nu traditionella fösmantlarnatillsammans med fösets ansökningsfilm. Samma år introducerades nollefilmen. I övrigt hade nollningen stort fokus på alkohol.

Sektionen lyckades även detta år att slå rekord i mängden anskaffade sponsringspengar. Pengarna användes bland annat för att sy en sektionsflagga och att renovera Hilbertrummet, vilket leddes av det tillsatta estetiska rådet.

Telefonförbindelsen mellan ön Ön och maskinbaren lagades, så att det återigen blev möjligt att beställa drinkar, men det noterades att det var dåligt med leverans.

Under höstterminsmötet infördes posten vice Ordförande och den mystiska posten F-ninja (som var så mysisk att alla handlingar som innehöll F-ninjan började skrias med osynlig bläck [vilket förklarar skämtet på sidan 20, reds. anm.]). Det sista yrkandet om F:s förträfflighet fick ett tillägg; Jubileum är underbara!

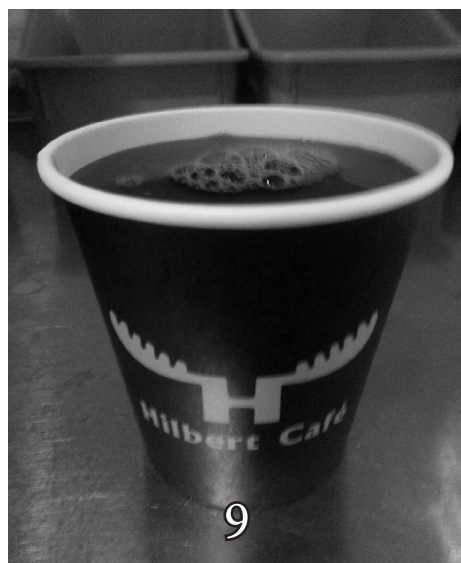
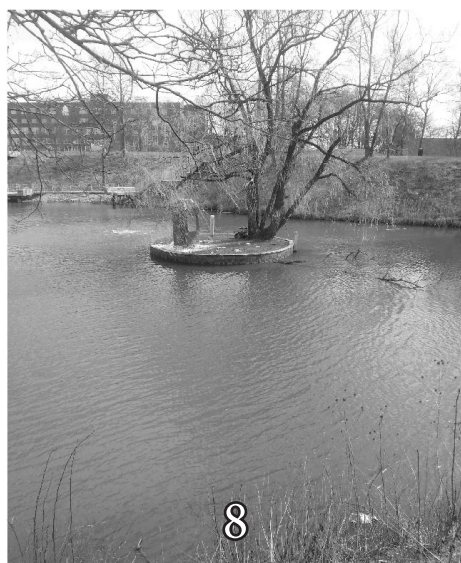
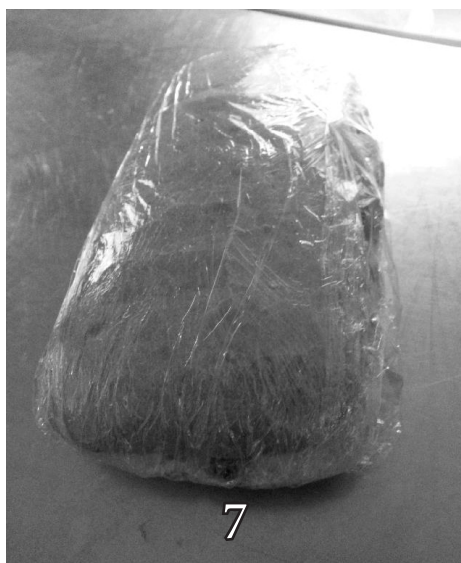
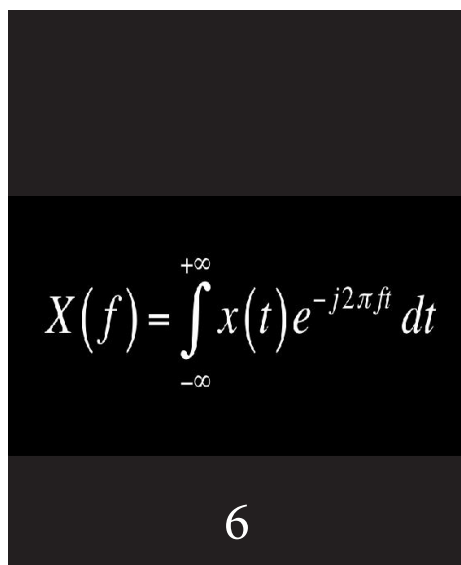
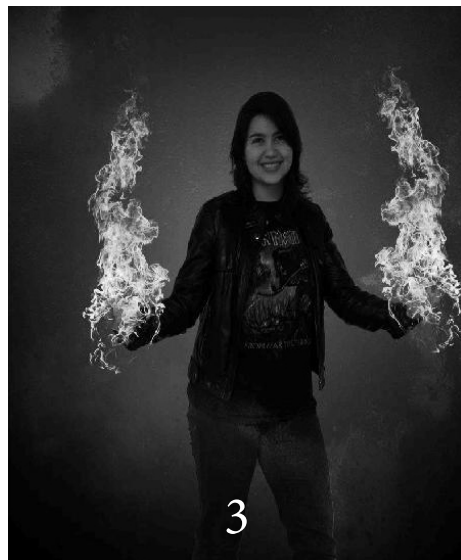
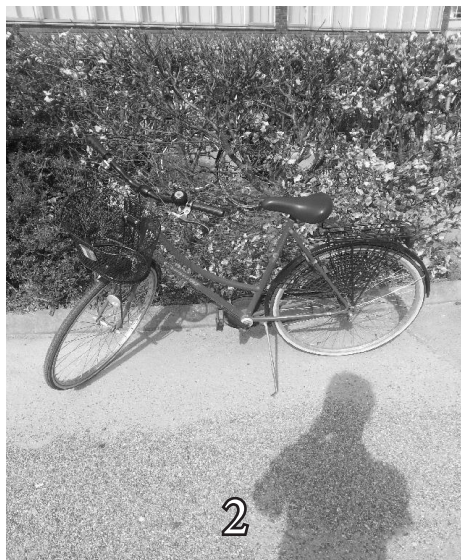
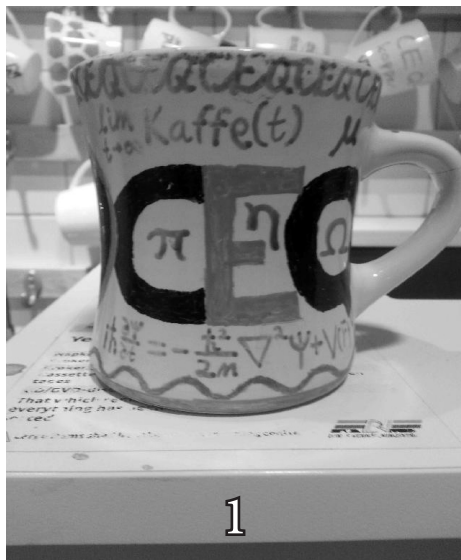

Det medeltida föset, 1998

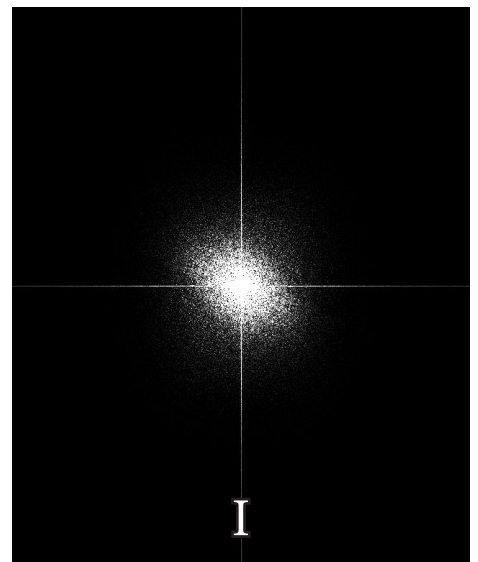
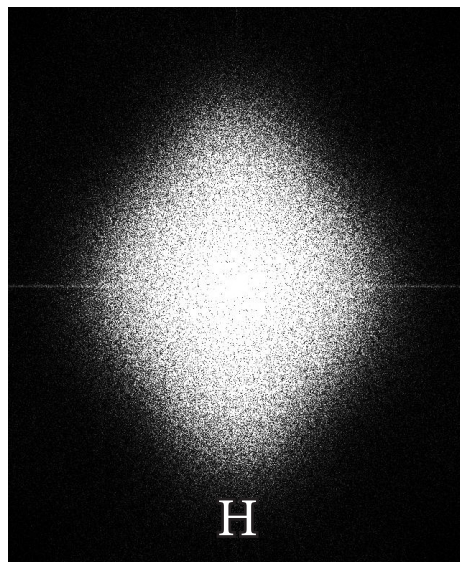
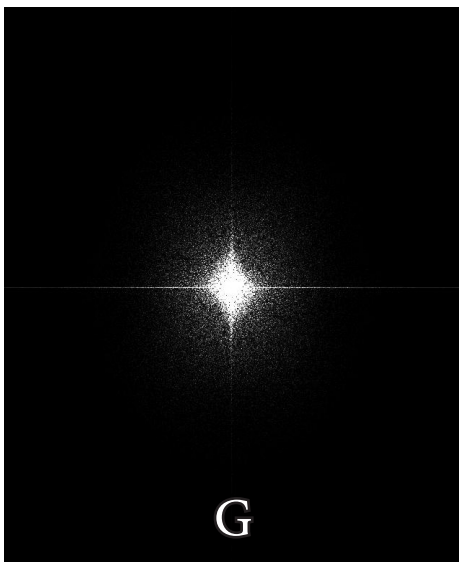
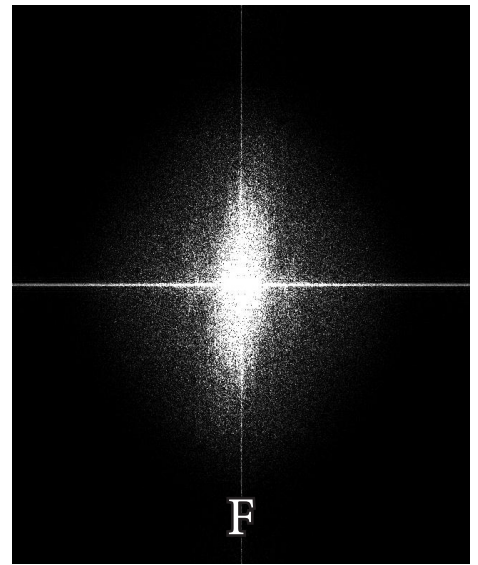
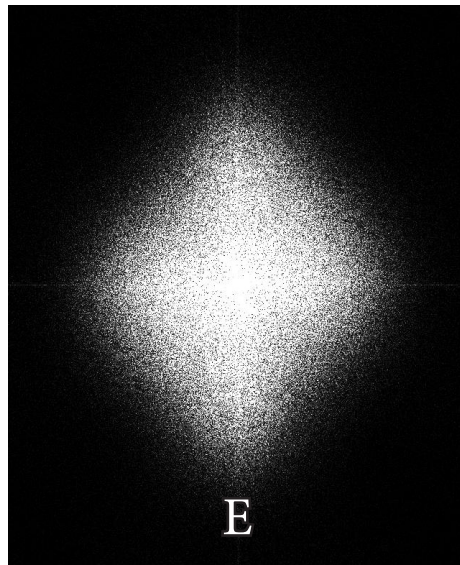
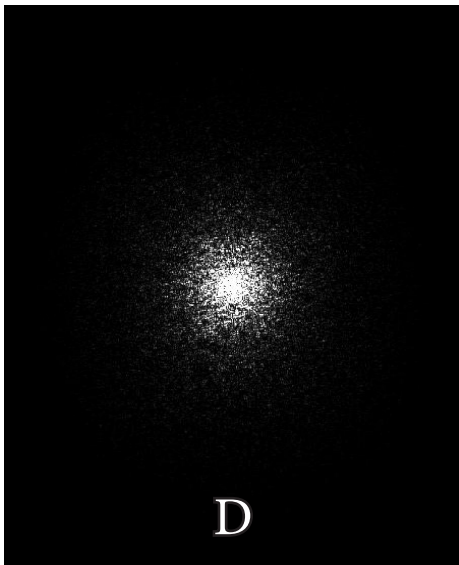
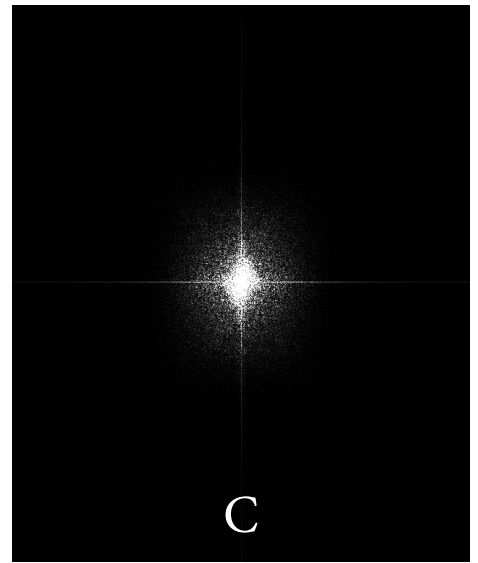
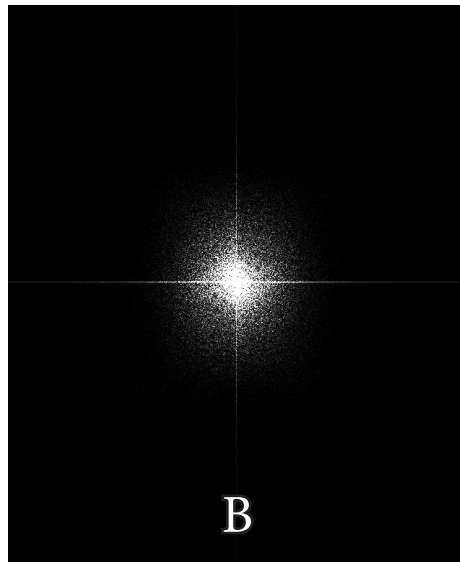
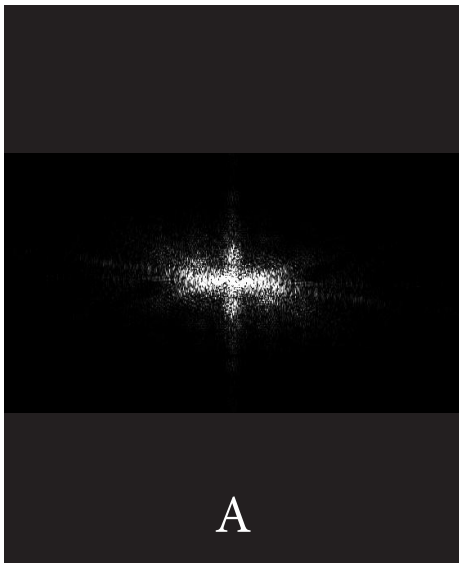
Fourier-tävling

Av Maria Anghel och Tobias Wrammerfors

Reglerna är enkla: para ihop rätt fotografi med rätt Fouriertransform.

Poäng och guide till poäng

0-3 Laplacespion: Katastrofalt! Jobbar du för Laplace? Gå tillbaka till endim!

4-8 Fourierentusiast: Helt okej! Du klarar kanske nanomatten. Det går bra med SOT:en. Fourier away!

9 Fouriermästare: Grattis! Antingen heter du Fourier i efternamn eller så fuskade du med hjälp av Matlab. Vi beundrar dig oavsett. :)

Sven Lidin

Text och Bild: Nastasia Andersson

Känd som en av Kemicentrums mest färgglada personligheter är professor Sven Lidin. Han växte upp i närheten av Lund och har under sin livstid tagit många steg ut i världen för att slutligen finna sin väg tillbaka hit. Idag undervisar han bland annat i oorganisk kemi och materialvetenskap vid LTH. Med rötter inom Kungliga Vetenskapsakademien delar han med sig av sina erfarenheter och i följande lärarintervju får du läsa allt från hur Nobelprisutdelningar går till, vad liftande innebär för någon som bor 12 km utanför stan och hur man når framgång på bästa sätt.

Hur hamnade du på LTH?

– Det är egentligen en lång historia, jag har ju läst här en gång – K82. Sedan har jag varit i Tyskland och Australien och till och med Stockholm i 15 år och jag kom tillbaka hit först 2010. Jag trivdes jättebra i Stockholm men i och med att Max IV och ESS blev beslutade så förstod jag att det skulle hända intressanta saker här.

Sen har jag min släkt här nere. Min mamma dog för ett par år sedan och det var jätteskönt att kunna vara här då och att barnen kunde få träffa henne lite mer. Det är också skönt att vara här nu när min pappa är gammal och bor själv. Så det var många faktorer inblandade, men det viktigaste är att det här är en intressant arbetsplats och jag har många roliga minnen från min studietid här.

Vad gjorde du innan dess?

– När jag var färdigdoktorerad här så var jag först i Australien. Jag jobbade i Canberra på Applied Maths på ANU och det var en väldigt rolig och lärorik tid. Jag har alltid tyckt att matematik är roligt och på ANU är de duktiga på just tillämpad matematik. De tar till sig personer som har frågeställningar och hjälper till att lösa dem på ett sätt som är väldigt intressant, det är en väldigt öppen miljö. Sen är ju Australien ett fantastiskt land så det var jätteroligt!

Därefter gjorde jag postdoc i Tyskland på Max Planck-institutet i Stuttgart där jag blev mer av en syntetiker. Mitt avhandlingsarbete var nämligen ren matematisk modellering.

Efter det fick jag en foass-tjänst här i Lund och några år senare fick jag en professur i Stockholm, flyttade dit och trodde att det skulle vara ett ganska kort

besök. Hela familjen trivdes jättebra. De sista åren i Stockholm var jag dekan för kemisektionen och jag hade också börjat jobba mycket inom Vetenskapsakademien, framförallt med Nobelpriset. Och det är klart, det är sånt som händer mer när man är i Stockholm tror jag.

Har kemi alltid varit ditt favoritämne i skolan?

– Nej, inte alls. Jag var mycket mer intresserad av fysik egentligen, men jag hade en otrolig gymnasielärare i kemi – Roland Håkansson på Spyken. Han hade öppet hus en dag i veckan där man fick stanna hur länge man ville och göra vad man ville, men kolla av med honom först såklart. Givetvis hade det varit fullständigt förbjudet idag men det var otroligt skojigt. Man hade ju ett annat säkerhetstänkande då.

Så ni var i labb då och experimenterade hela dagarna?

– Yes, man fick göra vad man ville.

Wow!

– Ja, och när jag kom hit blev jag ju lite besviken för det fick man ju inte göra här! Det var först när jag började doktorera som man fick hålla på med saker och ting själv egentligen.

Om man gjorde något i Rolands labb som funkade bra så ville han gärna att man skrev en labb- beskrivning på det och sen samlade han sådana så att de som var nya kunde testa grejer, så det var spännande! En annan pedagogik.

Har du någonsin tvivlat på ditt yrkesval?

– Ja, det är klart man har. Nu är det ju

så väl att man i det här yrket har ganska många olika roller. Man jobbar som forskare, lärare och som forskningsadministratör. Det är sällan som allting går åt skogen samtidigt och det är väldigt skönt. När man fastnat med ett problem är det väldigt skönt att kunna undervisa för då känner man åtminstone att ”det här fixar jag kanske lite grann iallafall”.

Vilket är ditt senaste forskningsprojekt?

– Det är alldeles pinfärskt! Jag jobbar med intermetalliska föreningar (föreningar mellan metaller) och de har många intressanta egenskaper, ofta med väldigt speciella strukturer. Framförallt jobbar jag med en typ av föreningar som inte är periodiska vilket gör att de får väldigt speciella transportegenskaper, bland annat elektriska och termiska egenskaper.

Det är material som innehåller sällsynta jordartsmetaller som är ordnade på ett speciellt sätt så att de magnetiska egenskaperna kommer att vara väldigt ovanliga.

Jag har ett samarbete med en grupp i Grenoble som jobbar precis med magnetiska egenskaper och som har sökt efter sådana här system. Nu ska vi börja jobba lite närmare dem för att titta på precis hur de här faserna beter sig magnetiskt och vad det kan tänkas finnas för användning av det. Det senare har jag inte så där väldigt mycket förhoppningar om men det kommer vara spännande att titta på det iallafall.

Som ledamot av Nobelkommittén för kemi, vad är nästa stora ”grej”?

– Ja du... Först ska vi säga att det är jag inte längre. Jag slutade faktiskt till nyår! Så jag är ledig nu kan man säga.

$$\mathbf{x} = \mathbf{x}_0 + \Re \int_{\omega_0}^{\omega_1} e^{i\theta} (1 - \omega^2) \mathbf{R}(\omega) d\omega$$

$$\mathbf{y} = \mathbf{y}_0 - \Im \int_{\omega_0}^{\omega_1} e^{i\theta} (1 + \omega^2) \mathbf{R}(\omega) d\omega$$

$$\mathbf{z} = \mathbf{z}_0 + \Re \int_{\omega_0}^{\omega_1} e^{i\theta} 2\omega \mathbf{R}(\omega) d\omega$$

Känns det som en befrielse?

– Det är både och. Det är en befrielse med jobbet. Jag tyckte att det blev en större utmaning för varje år. Jag är egentligen ganska blyg! Det är jättelätt att kliva in i en roll som utåtriktad, men jag är inte jättebekvämd med det egentligen. Nobelprisarbetet är väldigt offentligt vilket gör att man bygger upp en press på att det ska bli bra. Samtidigt måste man vara lite återhållsam eftersom det också ska bli rätt. Så det är rätt skönt att slippa det!

Sen saknar jag människorna i kommittén. Det är en fantastiskt rolig grupp. Vi är väldigt nogga när vi väljer in nya medlemmar och det får inte vara någon som bevakar sitt ämne. Det är väldigt viktigt att man kan inse att det som andra föreslår också är häftigt och att man oreserverat kan ställa sig bakom det när man väl har tagit beslutet. Det är fantastiskt att se människor som har argumenterat mycket tydligt för någonting, och även om det inte är deras förslag som kommer igenom så ser man dem i en intervju någon dag senare stå och tala sig varma för det förslag som man för fram. Då har man en arbetsgrupp som fungerar som den ska – ett kollektivt ansvar och en stor stolthet över att det jobbet görs väl.

Det är inte så ofta som man får jobba med sådana grupper och det är väldigt tillfredsställande. Dessutom sitter det en

massa människor där som kan saker som inte jag kan och det är väldigt allmänbildande på det sättet.

Hur blir man invald i Nobelkommittén?

– Man skickar en bild. Nej, formellt sett väljer Vetenskapsakademien in medlemmar i Nobelkommittéerna. Vetenskapsakademien består av klasser och det är de som sitter i den kemiska klassen som föreslår vem man vill ha in i kommittén för kemi.

Det finns ett begränsat antal platser i klassen för kemi och det finns ett mönster för hur länge man får sitta i Nobelkommittén och jag tror att det är ganska lagom som det är nu med 10-12 år som gräns. Det är bra med lite omsättning.

Hur går det till när man väljer ut ett pris?

– Ibland går det inte att belöna för att det har varit en långsam utveckling. Sen kan det vara väldigt svårt att avgöra vem som faktiskt gjorde den där viktiga upptäckten. Först tar det tio år innan det blir uppmärksammat så mycket att man ser att ”wow, här har vi någonting” sedan jobbar kommittén vidare med det i kanske 10 år på olika sätt.

Kan du säga något om vad du tror om framtiden?

– Jag tror att det är lätt att titta på trender. Många av kemipriserna är biokemipriser. Det beror dels på att det fortfarande finns otroligt mycket som vi inte vet om i biokemin, dels att möjligheterna inom syntetisk biokemi är så fantastiska.

Man ska vara medveten om att de saker som får Nobelpris ofta är väldigt oväntade. Exempelvis var ju GFP (Green Fluorescent Protein) något som ingen hade tänkt sig skulle ha den tillämpning som den har idag.

Vad är du mest stolt över att ha åstadkommit hittills – privat som karriärmässigt.

– Jag tror att mina barn gillar mig.

Det var ju jättefint! Hur gamla är de?

– Min äldsta dotter är 23, sen är den en tjej som är 20 och en som är 15. Tre tjejer, en tik och en fru. Jag är i kraftig minoritet.

Om du hade fått välja en annan inriktning, vad hade du då valt att syssla med?

– Jag kommer formulera om frågan nu. Om jag hade fått välja en gång till hade jag valt samma sak. Hade jag varit tvungen att göra någonting annat hade jag nog gärna studerat medicin faktiskt. Jag var väldigt ointresserad av människor när jag

var yngre.

Jag är övertygad om att om man fördjupar sig i något så blir det väldigt spännande och jag tror att det finns så mycket som skulle vara spännande att ägna sig åt, men jag tror att jag är mer en naturvetare/medicinare/tekniker än en humanist.

För varje generation finns det mer att lära sig och mer att lösa. Det är häftigt, så grattis!

Har du någon favorit-formel/kemisk reaktion?

– Det har jag faktiskt! Det beror på att jag har ett väldigt personligt förhållande till den. Det finns något som heter Weierstrass integralformler för minimalytor. Jag tycker de är roliga för de fick mig att förstå saker om matematik som jag inte förstått tidigare.

Hur skulle du beskriva dig själv med tre ord?

– Vit medelålders man – and proud.

Var du engagerad i studentlivet?

– Ja, jag var studierådsordförande och sångförman för kemisektionen.

Är du en sångare?

– Jag sjunger väl hellre än bra. Men jag sjunger starkt! Så jag hördes bra på fest.

Vad har du för fritidsintressen?

– Jag gillar att resa och gå omkring på platser jag inte varit på tidigare. När jag är i Sverige så gillar jag att lifta.

Alltså att stå med tummen upp vid vägkanten?

– Yes, jag tycker det är ett sådant fantastiskt sätt att resa på. Man vet aldrig var man hamnar. Oftast är de som tar upp liftare människor med en positiv människosyn som man blir glad av att prata med.

Idag bor jag i Lund, men förra gången bodde vi 12 km utanför Lund och då liftrade jag till jobbet varje dag. Det funkade jättebra! Det kan ha ändrat sig lite grann och jag inser också att det nog är ett manligt privilegium att kunna ställa sig och lifta och inte vara orolig för det. Men jag träffade massor av roliga människor. Folk är jättetrevliga egentligen, man måste bara tala om det för dem först.

Var du aldrig rädd för att det inte skulle komma någon?

– Det hände ju att det inte kom någon. Det var mycket lättare att lifta utifrån landet och in till stan. Ofta fick jag gå ända till Nöbbelöv innan det kom någon och var det senare på kvällen så fick man gå hem ibland. Men det var väldigt sällan.

Jag har försökt lifta hem efter avdel-

ningsfester kl. 2 på morgonen och det kan man ju räkna ut hur bra det gick. Men jag tycker det är ett väldigt trevligt sätt att transportera sig på.

Vilket är det bästa framgångstipset?

– Ja du, det är inte så svårt. Först måste man bestämma sig för vad framgång är för någonting. Egentligen är det en fråga som besvarar sig själv. Framgång är att vara nöjd med det man har åstadkommit. Men samtidigt, är du nöjd med vad du har åstadkommit blir du ju ofta inte särskilt framgångsrik i andras ögon. Sitter du där och är nöjd har du inga drivkrafter.

Jag tror framförallt att man ska vara nöjd och glad med saker och ting som de är. Man tappar så otroligt mycket energi om man går och surar över saker man inte kan ändra på. Vissa saker är som gravitation. Det lönar sig aldrig att gnälla på det. Den är alltid på och den kommer alltid att vara på.

Sen är jag medveten om att, om du vill bli framgångsrik i andras ögon ska du nog vara ganska missnöjd. Du ska vilja förändra och driva ett dynamiskt arbete. Jag gör nog inte det. Jag är nog rätt så nöjd av mig.

Sommarlovets horoskop

Hur kommer den här sommaren gå för dig? Blir det stressigt? Lungt? Vilka med- och motångar kommer du möta, och vilka distraktioner kommer du behöva tampas med innan du är färdig för den här gången (och en härlig FETSM väntar)? Läs för att ta reda på hur tentaveckan kommer att te sig för just ditt stjärntecken!

Av Helena Hallefjord och Rebecka Häggström

 Väduren
21 mars - 20 april

Detta är veckan då alla stjärnor står i zenit, planeterna har radat upp sig och månen är i en optimal position. Detta är veckan när du uppfyller ditt livskall: att bli skridsko-och-enhjuling-ballerina; eller cirkusartist med enhjulingar; eller köra enhjulingshockey på kären. Något med enhjulingar, i vilket fall som helst.

 Oxen
21 april - 21 maj

Det är dags för dig att bryta upp med en tidigare vana, och låta dig slungas i en helt ny bana. Det du tidigare sett som ett fjärran drömliv kommer nu bli ditt bästa tidsfördriv. Ditt tidigare jag kommer snart försvinna, och alla horoskop kommer alltid att rimma.

 Tvillingarna
22 maj - 21 juni

Var på din vakt! Du kommer möta en lång mörk främling – eller inte. Främlingen kommer ta med dig på ett magiskt äventyr – eller inte. Du kommer få en stor summa pengar – eller inte. Vem vet? Det gör iallafall inte vi! Så var duktig, läs matstaten och beräkna sannolikheten för olika saker själv, din latmask!

 Kräftan
22 juni - 22 juli

Tror du på ödet? Det spelar egentligen ingen roll om du gör det eller inte, för denna veckan kommer du inte kunna undvika det. *You can run, but you can't hide.* Ditt öde är att ha riktigt kul med dina kompisar, lyckas med pluggande och må bra. Och det kommer inträffa oavsett vad du gör för att slippa det.

 Lejonet
23 juli - 23 augusti

Höstterminen kommer präglas av en stark beslutsångest. Hur ska du gå vidare härifrån? Allt är oklart, men du låter dig svepas med av din omgivning och till slut får du det ändå ganska bra.

 Jungfrun
24 augusti - 22 september

Protaktinium, aktinium och rubidium är dina element just nu. Omge dig med dessa i den mån det är möjligt, ekonomiskt och säkert för din hälsa.

 Vågen
23 september - 22 oktober

Har du någonsin tänkt på att den övre halvan av din horoskopssymbol ser ut som den grekiska bokstaven ohm? Inte jag heller! Man lär sig något nytt varje dag. Du kanske vill ha en förutsägelse också? Läser du ellära så kommer det gå bra, och läser du inte ellära så kommer det också att gå bra, även om du kanske möter en del motstånd.

 Skorpionen
23 oktober - 21 november

Något helt fantastiskt kommer hända dig! Kanske du får det där sommarjobbet, får träffa din idol eller rentav klarar tentan? Håll utkik, när det väl händer kommer det kännas fantastiskt!

 Skytten
22 november - 21 december

Någon du inte sett på ett tag kommer dyka upp på ett något oväntat sätt och förändra din tillvaro till det bättre. Du kanske inte tänker på det när det väl händer; men denna person från ditt förflutna kommer bli en del av din framtid.

 Stenbocken
22 december - 19 januari

Dags för dig att koppla av och ta det lugnt! Kanske det känns stressigt med tentor, men man behöver alltid något att se fram emot i slutet av dagen. Slå upp ett glas valfri dryck, sätt på en trevlig podcast och ät chips i mängder. Ta hand om dig själv helt enkelt. Ha det gött!

 Vattumannen
20 januari - 18 februari

Vatten är ditt element, och det märks extra mycket just nu. Kanske du känner för att simträna, simma ut till telefonkiosken Telefonkiosken, eller cykla till stranden innan det ens hunnit bli sommar på riktigt. Eller så kanske du bara dricker extra mycket vatten just nu. Eller annan vätska som innehåller vatten. Din kropp består till jättemånga procent av vatten! Du är praktiskt taget en gurka!

 Fiskarna
19 februari - 20 mars

Man kan tro att vi som skriver horoskop- en är fulla och gissar helvilt när vi gör det. Men jag lovar att allt vi förutsäger är väl underbyggt av gedigen kunskap och beräkningar. Så jag har den stora glädjen att kunna meddela dig att du denna vecka kommer bli krönt till prinsessa över månen.

Making of the Moose

Text och bild: Filip Johannesson

Den uppmärksamma läsaren har förmodligen upptäckt att återkommande trend på omslagen av detta läsårs von Tänen. I samtliga nummer förekommer en älg i något olika utföranden. Vem är denna varelse? Vart kommer hen ifrån? Hur ser hens framtid ut?

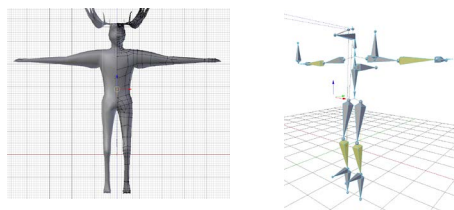
Under en varm sommardags intensivt designarbete till den stundande "Gudomliga nollningen i antikens tecken", föddes idén om att introducera de hittills ganska tvådimensionella älgarna till den "tredje dimensionen." Åtskilliga timmar senare stod en nästan komplett mesh (sammanbundet 3D-nät) klar. Det enda som saknades var hornen och ögonen.

När terminen väl börjat, och von Tänen skulle ha ett nytt ansikte, uppkom en unik möjlighet att återuppliva älgan. Arbetet återupptogs och älgan fick äntligen sina horn. Nu bestod den kompletta meshen bestod av runt 1 100 3D-punkter och 1 000 ytor.

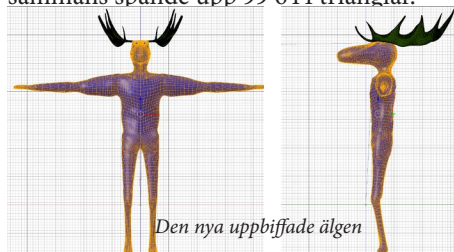
I nästa nummer fick ögonen en mycket välbehövlig uppdatering. De nya ögonen var skapade med både linser, pupiller och irisar som texturer. Samtidigt blev ögonloberna mer detaljerade.

Inspirerad av filmen "Surf's up" fysikbaserade våggenerator skapades en 3D-mesh av en våg, vilken sedan försiktigt skulpterades till att få mer av ett "organiskt utseende".

Skummet implementerades genom att placera ett par partikelsystem i vågens topp och botten, vilka sedan påverkades av ett vortekraftfält för att följa den skulpterade vågen. Ytterligare partikelsystem lades till i surfbrädans fram- och bak sida för att ge illusionen att den färdades snabbt genom vågen.

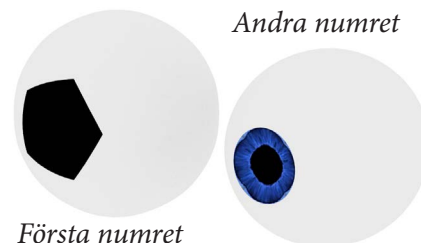

Inför tredje omslaget förfinades meshen ytterligare och skulptering lades på över modellen. 3D-punkterna utökades till 50 197 individuella 3D-punkter vilka tillsammans spände upp 99 644 trianglar.

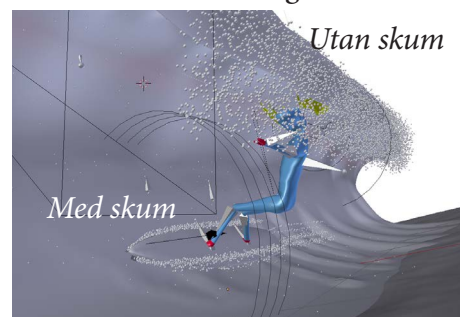
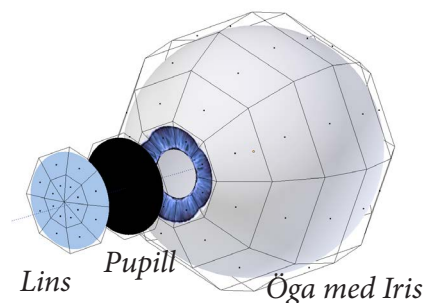

Då tidningen skulle komma ut lagom till vårterminsmötet kändes det självklart att ge älgan en alldeles egen overall. Detta implementerades genom att skapa en textur av min egna overall. Jag tog 16 bilder på olika delar av ovven, och sammanfogade dem försiktigt i Photoshop för att skapa en sammanhängande textur, vilket sedan spändes över ovve-modellen.

Till detta numret genomfördes en rad mindre justeringar. Omslaget gjordes till en pastisch av *Time Magazine*, vilket kändes som ett värdigt avslut för älgan.

Första numret

Overalltexturen

Vill du bygga vidare på modellen? Eller vill du att älgan ska finnas med i kommande utgåvor av von Tänen?

Sänd ett mail till mig för att få tillgång till modellfilerna på <filip.johannesson@gmail.com>.

Morotskaka

3 ägg
3 dl socker
3 dl vetemjöl
1 ½ tsk vaniljsocker
3 tsk bakpulver
1 ½ tsk kanel
1 dl solrosolja
3 medelstora rivna morötter

Frosting

60 g mjukt smör
4 dl florsocker
(drygt) 1 tsk vaniljsocker
100 g philadelphiaost

1. Sätt ugnen på 448 K
2. Vispa ägg och socker pösigt
3. Blanda alla torra ingredienser och vänd ner dem i äggsmeten
4. Tillsätt solrosolja och morötter
5. Häll smeten i en smord och bröad kakform med avtagbar kant
6. Grädda i ugn i 30 min, kontrollera med en sticka. Den ska inte vara kladdig
7. Låt morotskakan svalna
8. Vispa ihop ingredienserna till frosting och bre över kakan.

Making of the Moose

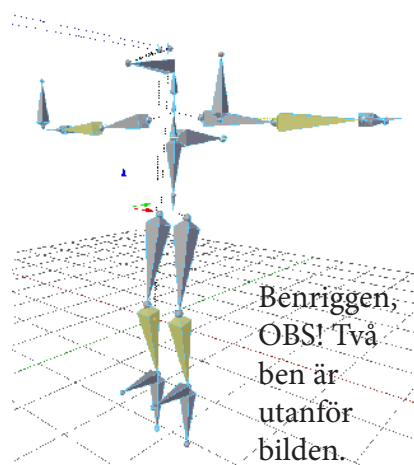
Text och bild: Filip Johannesson

Den uppmärksamma läsaren har förmodligen upptäckt att återkommade trend på omslagen av detta läsårs von Tänen. I samtliga nummer förekommer en älg i något olika utföranden. Vem är denna varelse? Vart kommer hen ifrån? Hur ser hens framtid ut?

Älgen, som i skrivande stund saknar namn, är en 3D-modell vilken jag arbetat på till och från i 3D-programmet Blender under nu nästan ett år. Dess historia är lång, spretig och har likt von Tänen själv dödförklarats för att sedan återfödas ur askan av sin forna skepnad lagom till första numret! Inför varje omslag har älgen sedan genomgått en slags desginmässig metamorphosis, då detaljer, upplösning och antal polygoner ökat markant!

Under en varm sommardag av intensivt designarbete till den stundande "Gudomliga nollningen i antikens tecken" föddes idén om att introducera de hittills ganska tvådimensionella älgarna till den "tredje dimensionen." Sakta men säkert övergick standardkuben i Blender till något mer älgliknande. Åtskilliga timmar senare stod en både horn- och ögonlös men annars komplett mesh (sammanbundet 3D-nät) klar.

En helt statisk 3D-modell i klassisk "T-pose" är dock inte jättespännande, utan nästa steg blev att hänga upp modellen på en ben-rigg, likt en marionett-docka. Av en rent godtycklig händelse består riggen av 37(!) ben, vilket möjliggör älgens alla rörelser.

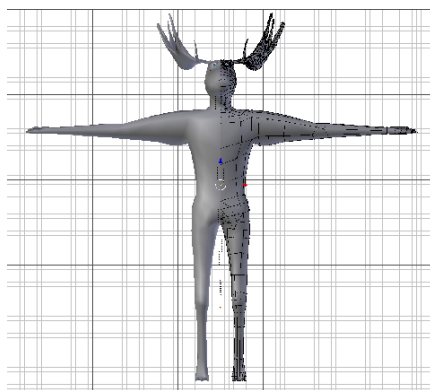
Benriggen, OBS! Två ben är utanför bilden.

För att garantera "inte alltför kaotiska" rörelser är hela skelettet uppdelat i hierarki. Detta gör att armar och ben inte kan dras ur

led (lika lätt) och möjliggör bättre kontroll vid animering, då man till exempel vill ta ett steg framåt.

Nollningen var vid det här laget endast ett par enstaka veckor bort, och hela projekt lades på is tillförmån för mera nollningskritiska 3D-modeller, nämligen Kulturministrarnas faun-horn!

När terminen väl börjat och von Tänen skulle ha ett nytt ansikte uppkom en unik möjlighet att återuppliva älgerna, likt tidningen. Arbetet återupptogs älgerna fick äntligen sina horn. Den kompletta meshen bestod nu av runt 1100 3D-punkter och 1000 ytor.

Någon sorts beklädnad var nog på plats, men hur klär sig en älg!? I enlighet med temat skulpterades en toga runt den nu poserade älgerna och en tyg-simulering applicerades för att skapa rätt "häng" över karatären.

Framsidas grafiska pusselbitar föll på plats, men det saknades

något för att riktigt locka den ofta ivriga, entusiastiska, men något svårfångade läsaren. Emellertid insågs det lätt att eld och framförallt fågelfenix symboliserar återfödelse, och passade utmärkt till tidningens egen reinkartion. Älgen blev således bestyckad ett par utbredda vingar, på vilken en väldigt ambitiös eld- och rök-simulering applicerades! Allt var klart för rendering och likt härkarringen, kände jag att "F12" tangenten (Blenders snabbkommando för rendering) kallade på mig. Stolt och förväntansfullt tryckte jag på knappen varvid skärmen blev helt svart och endast det dova ljudet av kylfläktar som sakta bromsas in hördes hemma i lägenheten. Det kan ha varit så att jag överskattade min dators renderingförmåga!

Ett dussin omstarter senare och avstängning av alla system på datorn utom de livsnödvändiga för grafiken, ställdes programmet i beredskap ännu en gång. Nervöst förde jag handen mot "F12" och tryckte ner tangenten! Denna gång var det som att en jetmotor startats i mitt datorchassi och skärmen började fyllas av ljusstrålar skjutna ur den virtuella kamerans pixlar, i jakt på dess sanna pixelfärg efter 100 reflektioner (eller tills ljuskällan nåtts), medelvärdesbildat över 200 beskjutningar per pixel.

Då framsidan är en hel A4-sida behöver den renderade grafiken ha minst lika hög upplösning, vilket visade sig vara 8,7 Megapixel. Varje pixel skulle beräknas 200 gånger, samt att varje beräkning bestod upp till 100 reflektionsberäkningar av ljusstrålen, betydde detta att över 100 miljarder beräkningar skulle behövas för att rendera bilden!

Datorn, vrålandes som en mindre skvadron stridsflygplan, arbetade stadigt med renderingen i runt 20 timmar! Så om ifall ni någon gång undrat hur det hade varit att övernatta i en jetmotor, kan jag ge er svaret; Det gör man inte!

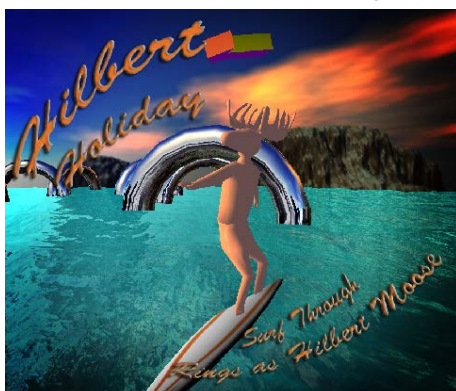
Väl renderad lästes hela bilden in i Photoshop för lite extra uppiffning, såsom titel och dylikt. Fyra olika eldtexturer blev förvrängda i olika former för att skapa titeln i detta nummer.

Älgens intåg i von Tänen framsida var en stor succé och arbetet påbörjades direkt inför nästa nummer. Temat var nu fritid, och frågan ställdes; Vad gör egentligen älgar på fritiden?

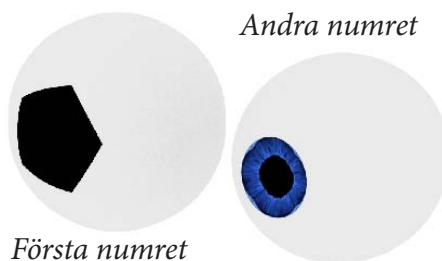
Det då nyutsläppta och mycket heta indie-spelet "Hilbert Holiday!" gav svaret:

"Surfing såklart! Vad annars!?" Likt sin lågupplösta realtidskusin, beslöts det snabbt att älgan utan namn skulle surfa in i omslaget!

Hilbert Holiday, på en google drive nära dig!

Det fanns även stort problem med älgan i dess nuvarande konfiguration, ögonen! I första numret bestod de endast av vad som bäst kan beskrivas som illapassande kantiga golfbollar, vilka ytterst tveksamt skar genom älgens huvud.

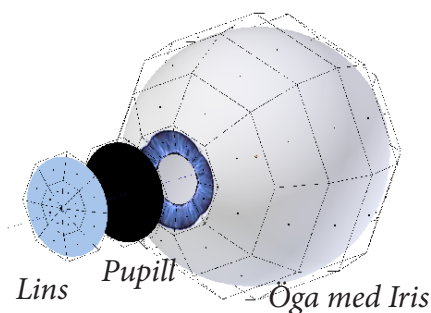

Första numret

Hittills hade ej heller några texturer använts i modellen, vilket gav ett ganska platt och tråkigt utseende. Ej heller hade älgan någon päls, vilket skapade en viss plastig känsla.

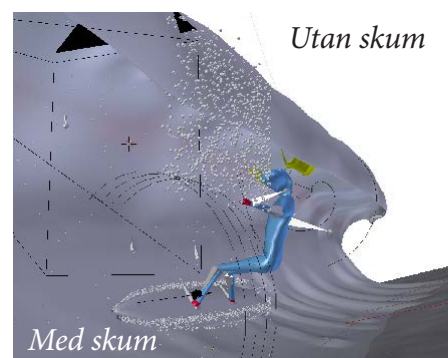
Allt skulle ändras och experimenteras, för nästa omslag skulle bli ännu bättre. Dock var datorn på andra tankar, och jag misstänker att den aldrig riktigt återhämtat sig den eldiga natten i oktober då fenix-vingarna skulle renderas. Datorn slocknade helt ännu en gång vid rendering men tog med sig hela 3D-filen i fallet denna gång, så den bevingade fenixälgan finns ej mer!

Ögonen fick en mycket välbehövlig uppdatering vilket kan ses i figuren nedan. Det nya ögat är skapat med en lins, pupill, och iris som en textur.

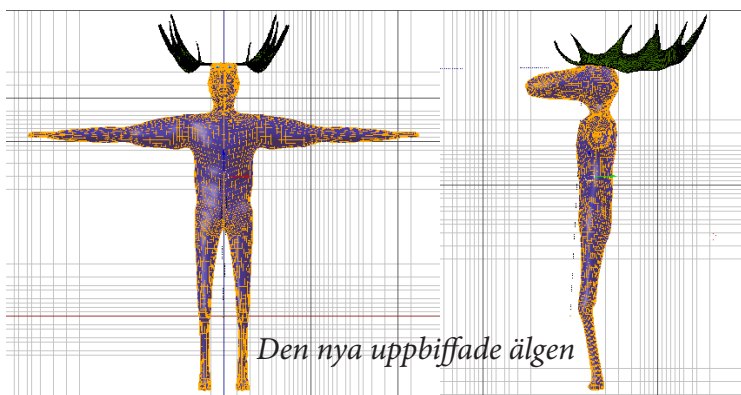
Till ögonen gjordes även mer detaljerade ögonglober och ben riggen uppdaterades med ett "sikte" för ögonen och ben för ögonlocken. Älgan kunde fästa sin blick och genomföra ögonbaserade ansiktsuttryck!

Inspirerad av filmen "Surf's up" fysikbaserade vågenerator, skapades en 3D-mesh av en våg, vilken sedan försiktigt skulterades till att få mer av ett "organiskt utseende". Det var dock något som saknades, nämligen vågskum!

Ibland är sådana små saker som får en rendering att bli mycket mer levande. Skummet implementerades genom att par väl placerade partikelsystem i vågens topp och botten, vilka sedan påverkars av ett vortexkraftfält för att följa den skulpterade vågen. Ytterligare partikelsystem lades till i surfbrädans fram- och bak sida för att ge illusionen att den färdades snabbt genom vågen.

Inför tredje omslaget förfinades meshen ytterliggare och skulptering lades på över modellen. 3D-punkterna utökades vi det här laget till 50 197 individuella 3D-punkter vilka tillsammans spänner upp 99,644 trianglar, vilket motsvarar 49 822 komposi-

tytor.

Nästa steg blev att implementera det jag velat sedan det andra numrets omslag, pälsen! Detta fungerar lite på samma sätt som ett partikelsystem, men där partikelrörelserna har mycket stramare randvillkor och kan bara röra på sig på specifika sätt i förhållande till varandra.

Då tidningen i sig skulle komma ut lagom till vårterminsmötet och andra sektionella engagemang, kändes det självklart att ge älgen sin alldeles egna overall. Detta var en utmaning i en klass för sig

då ovan helst ska röra sig med älgen, utan att skära igenom älgens hud någonstans, vilket löstes genom att låta ovverallen förvrängas av samma benupphängning som älgen.

Då större delen av älgen kom att

täckas av ovverall blev det inte lika aktuellt med päls, vilket gjorde att päls-systemet vikades så att

hår

endast simulerades på älgens bröst och huvud. I slutändan täcktes huvudet och bröstet av 1000 individuellt poserbara hårstrån vardera, d.v.s. hårstrån som kan poseras och "kamma" till en viss frisyr. Utifrån tripletter av dessa hårstrån interpoleras sedan 100 nya hårstrån för att göra pälsen tjockare.

Hela ovven behövde även en tex-

tur för att kunna bli så verklighetstrogen så möjligt.

Lösningen blev att skapa en textur av min egna ovverall. 16 bilder togs på olika delar av den och sammanfogades försiktigt ihop i Photoshop för att skapa en sam-

manhängande textur, vilket sedan spänts över ovve-modellen. Allt detta konvergerade till den slutgiltiga 5-timmars renderingen vilket resulterade läsarets tredje von Tänen!

I detta sista nummer genomfördes en rad mindre justeringar och stil påminnande om "Time Magazine", vilket kändes som ett värdigt avslut för älgen, tills

Vill du bygga vidare på modellen och kanske arbeta in den till kommande utgåvor av von Tänen?

Hör av dig till

filip.johannesson@gmail.com
för tillgång till modellfilerna!